

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Égész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

NYILTARTÓ 50 fillér.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolvasó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és leltárlajdosos:
STRAUSZ SÁNDOR.

A Julián-egyesület akciója.

Nagyon is meggondolandó nemzetiségi viszonyaink sokféle akciót teremtettek már eddig, melyek segítségével, ha a magyar faj és szó terjesztésére nem törekszünk is, de legalább annyit akarunk elérni, hogy a nagyobb nemzetiségi területeken a magyarságot megmentsük. Hogy megakadályozzuk a kisebb magyar nyelvterületeken a magyarságnak a nagyobb nemzetiségi tömegbe való beolvadását.

Az erre a célra megalakult társadalmi egyesületek nem is töreksenek egyébre. Egyrészt, hogy iskolák felállításával alkalmat adjanak véreinknek, hogy gyermekeiket a magyar kultúra emlíni láthatassák; másrészt, hogy a szociális intézkedésekkel városnodosási viszonyaik tőrhetőbbé tessenek.

Ezen a téren gyönyörű munkásságot fejt ki délkeleten az Emke, a felvidéken a Dmke, a délvidéken a Dmke, melyek mindnyáján elévülhetetlen érdemeket szereztek céltudatos tervszerű nemzetmentő munkájukkal a hatalmas nemzetiségi vidékeken. Hozzájuk csatlakozik a Dkme is, mely nálunk is a vend és horvát vidéken odavádk felállításával s könyvtáraival jótékonyan hat a magyar nyelv terjesztésére.

Mindnyájuk között azonban talán a Julián-egyesület az az intézmény, mely ebből a nemzetmentő akcióból az oroszánrészt veszi ki. Nemcsak azért, mert nagy apparátussal s kitartással teljesíti feladatát, hanem

legelőképp amiatt, mert a társországok területén végzi akcióját, oly földön, mely autonómiajánál s animozitálásánál fogva nagy akadályokat gördít az egyesület működése elé. Az ottani társadalomnak száka a Julián-egyesület a szemében s némely helyen valósággal martirkoszorú illeti meg a magyar tanítót, aki a Julián-egyesület szolgálatában nemzetmentő munkáját rendeltetése helyén végzi.

Pedig a Julián-egyesület akciója nem a horvátság ellen indúl. Nem is az a célja, hogy a magyar szót a Dráván túl terjessze. Egyedül azt tekinti feladatának, hogy a Horvát- és Szlavonországban letelepedett véreink gyermekei számára iskolákat állítson, hogy a gyermekek szellemi műveltségüket magyar iskolákban szerezzék meg s hogy így ezeknek a horvát iskolákban való elhorvátosítása elkerültessek.

S ezt a Julián-egyesület nagy buzgósággal végzi. Az előlünk fekvő évi jelentés szerint iskoláinak száma a Dráván túl 59, melyekben 6671 iskolaköteles gyermeket 116 lelkes tanító tanít.

Ezeknek az iskoláknak a szervezete az a szilárd váz, melyhez a Julián-eszmék idegei s a Julián-akarati izmai tapadnak. Tartós, marados s áldásos munkáját ezekkel az intézményekkel végzi nagy eredménnyel.

Felállítja egymásután iskoláit a Majláth, Gutmann, Jankovics stb. uradalmak nagy területein s a vasúti vonalak mentében, mely irányban a magyarság újabbban ösztönöszerűleg nagy rajokban telepedik le.

A Julián-iskolák testvérei a hajós-tanfolyamok, ama magyar hajósok gyermekei számára, akik télen a passauai, bécsi, komáromi, újpesti, óbudai, zimonyi és orsovai kikötőkben meghúzódva, rendszeren nem iskolázhatók. Ezeket a helyeken 6 tanfolyam 216 tanuló részeseit rendszeres az idén téli oktatásban.

Bosznának is kijut a nemzetmentő akcióból, ahol Sarajevóban, Mosztárban, Brcskán és Bječinán 5 iskolában 15 tanító 714 gyermeket ment meg a magyarságnak.

A Julián- és a hajós-iskolákkal rokonok a felelőttek számára rendezett annálbétalanfolyamok. Ityén 19 tanfolyamon 469 felöltött oktattak a tanítókat.

Jól ismeri az Egyesület a népoktatás tanának azt a sarkalatos igazságát, hogy csak az elemi ismeretek közlése nem elegendő. Tovább kell mennünk, mert a magára maradt tömeg az agitátorok és a pornográfia kész áldozatává lesz. Azon van tehát, hogy további intézményeivel a továbbképzés és önképzés eszközeit adja a magyar nép kezébe, hogy ez alapon vallásos, erkölcsi és hazafias érzéstől nemessé tett, hasznos ismeretekkel felszerelt, erős polgárokka legyenek. Az egyesület ebben a tekintetben is nagy gondnal kiépítette a maga népképző rendszerét, melynek elemei a felolvasások, imádságos könyvek és naptárak, meg a könyvtárak.

A vetített képekkel tarkított felolvasásokat a múlt télen 446 alkalommal 25492

Hét szerető.

Ira: Szekula Jenő.

(Folytatás és vége.)

— No igyunk egyet! — biztatta a jövevényt a bárónő. — Ne kéresse magát, akárcsak otthon lenne.

— Milyen magas és mégis milyen szép! — suttogta a mézesbábo maga elé. Kedvemre való szerető lenne.

A bor megoldotta a nyelvért. Beszédes lett. Elmondotta élettörténetét, vándorútját, hogy Czoborszentmihályra tartott, hogy ott munkába álljon. A szép asszony érdeklődve hallgatta.

— Ne menjen el! — suttogta szemlesütve. — Hisz olyan szép szeme van magának, milyen én még soha az életben nem láttam. Maradjon. Jó dolga lesz nálunk.

A szép búsan sikoltozott a kastély udvarán, megtépzés a csupasz jegenyefákat. A bábsütő összerázkódott hirtelen.

— Kik ezek itt heten a karókon? — kérdezte fogvacogva.

A bárónő mosolygott. — Ne törődjön velük kedves. Hét rabló, akiket karókba húztattam, mert a kastély környékét dalták. No igyunk!

Kocintottak. A bor a vándorlegény fejébe szállott. Magához ölelte a kísérteties kastély barnanajú úrnőjét és csókolta vadúl szenvedélyesen. Csak úgy zizegett bele a könnyű selyem s az illos csipke. A bárónő alig ellenzette. Csak sokára pontakozott ki a bábsütő ölelő karjai közül. Hirtelen mozdulattal megigazította a hajékát.

— Ne bántson, Mára elég édes. Majd reggel. Meglátogatom.

Csókolódtak újra mámorosan, az országút vándora s a selyemruhás úrnő, mintha már régen, évek óta vártak volna erre a találkozára, virággal felterített asztalnál, huszonegy gyertya kábitó fényénél.

A bábsütő kábultan vetette le magát a nehéz selyemfüggönyökkel borított nyoszolyára. Azt hitte, hogy csak álmodja az egészet.

De úgy zúgott a szél s annyira zokogtak a láthatatlan harangok! A bábsütő nem tudott aludni. Felriadt. Az ablakon beszivárgott a szürkület ónszínű világossága. — Már hajnalodik — mormogta a bábsütő s öltözödni kezdett.

A feje zúgott, szédült. Támolyogva botorkált ki a refektoriumba. S akkor megállott. A fején majdnem ég felé meredt a sörte a rémületől.

A kastély könyökölőjén állott a kastély úrnője, báró Kardoss Ilona. Könnyű, hófehér selyemkötös borult kívánatos, sovány alakjára. Beszélt valakivel. A bábsütő megállott hallgatózni, hogy kihez szól. Hát uramb! Az egyik latorral beszélt, akit az előző estén huzhatlak csak karóba, mert még volt benne élet s visszafeselt a bárónővel.

— Szép szöke volt a hajad, Istenes Csáky Jóska — mondotta a bárónő kacagva — de nem győztem fésülni. Kereszű volt a derekad, de nem győztem ölelni. Hat napon át szerettelek, öleltelek féltve, a hetedikem adatak hóhér kezére!

— Légy átkozott! Elkárhozott! — nyöszörögte a lator, akinek arca elkékült egészen a kísérteties hajnali fényben.

— Oly kék volt a szemed, hogy nem győztem magamat benne nézni. Oly édes volt a csókos szájad, hogy nem hagytam magam megigézni! Kék szemed most a varjak etke, piros ajkaid a hollók ebéde!

A karóba húzott lator éktelen káromkodásba tört ki.

— Gonosz boszorkány vagy! Mért tettél csúffá te némben?

A bárónő kacagott. (Oly kísérteties és kietlen volt ez a nevetés, hogy a velő szinte megfagyott a bábsütő csontjában.)

— Mért szeretek, mert csókra szomjazom! Ifjú testem ölelésre vágyik, piros ajkaid örök csókoszomj gyöttri, de annak meg kell halni, aki megizlette.

— Mért öled meg azokat, akik szerettek téged? — nyöszörögte kísérteties sárral a lator.

— Hogy ne vigyék szét a világba rossz hírem, hogy ne mondja senki, hogy vaszkai Kardoss Ilona czéda! Hat napig lehet csak valaki a vőlegényem, a hetedikem a varjakat látja ebéden.

— Átkozott! — nyöszörögte a lator.

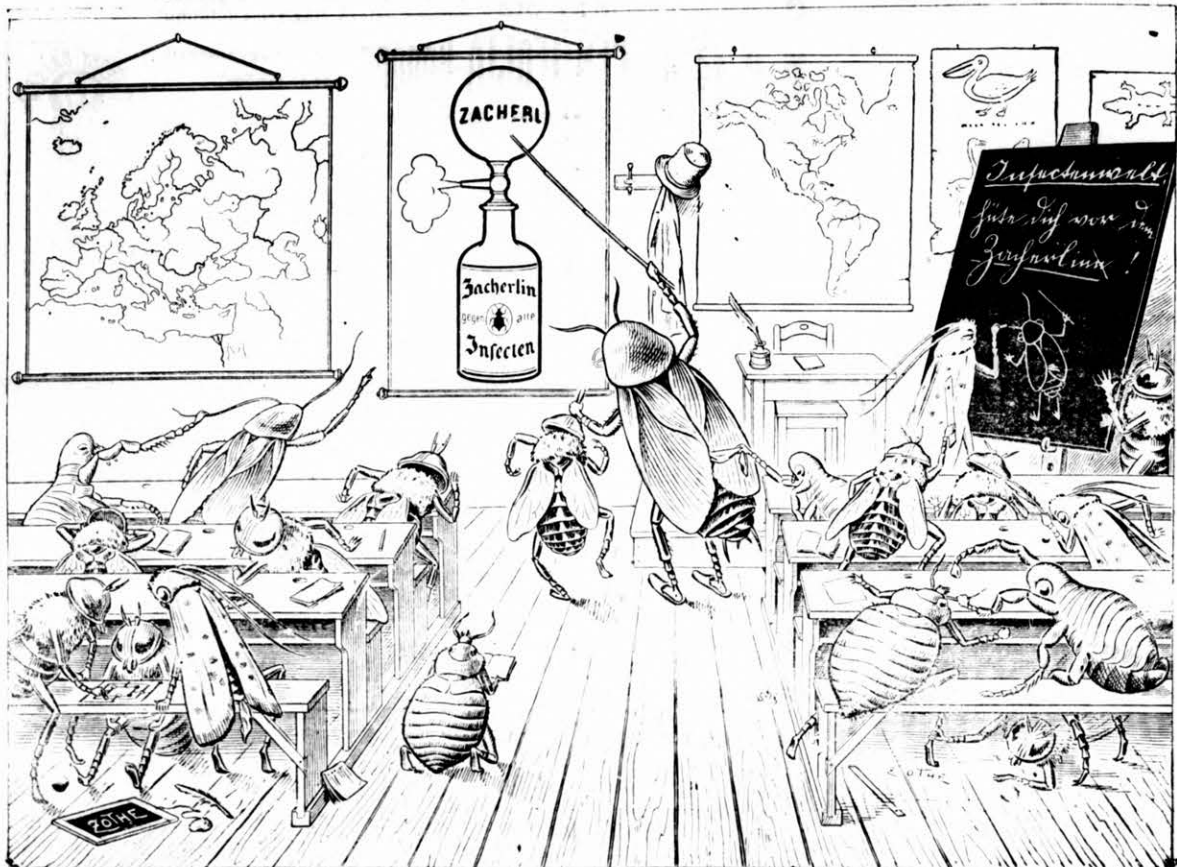
A bábsütő keresztet vetett magára.

— Ez boszorkány! — suttogta halottfehérré vált ajakkal. — Ördögök szállottak hófehér testébe.

Jó lesz, ha megmentem magam hálóójából.

Lélekzakadva rohant végig az ebédlőn. Keresztülvetette magát a lépcsőkön. Senki sem állotta az útját. Hátra sem akart nézni, nehogy megigézzé a karóba húzott latorok kísérteties arca.

Azután futni kezdett a ködbe vesző országúton, sikló szélben, meg sem állva Czoborszentmihályig.

Ennélfogva mindenkit, a ki valódi Zacherlint akar venni, nyomatkösan, figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljek a »Zacherlin« névre.

A tisztességes becsületes kereskedő éberrel ügyel arra, hogy ha vevője utólréhetetlen hatásánál fogva közismert »ZACHERLINT« kér, ne akaszszon nyakkába megtévesztő surrogátumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Csáktornyán a Rákóczi-utca 53. számú házban (a tanítóképző-intézet mellett) levő ÜZLETHELYISÉG, mely fűszerkereskedésnek vagy gabonabevásárlási helyiségnek igen alkalmas,

bérbeadó.

Bővebbet ugyanott.

Az emberi kéz mint sérvkötő

SENSATIÓS TALÁLMA NY!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POBBITZER SÉRVAAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Félémelet.

Progress

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarcotico vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papirkereskedésében Csáktornyán

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csáktornyán.

felsőes ízű fehér vagy aranyárga csemege mézet

5 kg-os csinos postadobozokban 10 K szállít bérmentve a „MÉH“ a magyar méhészek értékesítő szövetkezete, Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítást!

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő Részvénytársasága

Elnök: Nagyméltóságú Dr. KÁLLAY ZOLTÁN v. d. t. t., Hevesvárm. főispánja.
Igazgatóság székhelye: GYÖNGYÖS, (Fő-tér, Lubyház, Új bankpalota.)

Postafiók 1. sz. — Telefon 99. sz. — Sürgőnycim: Visontamátra.

Ó 1908—1911. évfajratu és új fajborok.
Pecsenye, csemege, szamorodni és aszu-borok.

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei.
Beültetett terület 540 hold. Evi termés 12,000 Mitr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árbani, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjó, Rizling, furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarha, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

Zala-, Vas- és Somogy megyei képviselet:

POLGÁR DAVID ÉS TÁRSA urak, Budapest, VII., Frangepán-u. 12.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor

Fél évre 4 kor

Negyed évre 2 kor

Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyitlított pótlóára 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapigazgató:
STRAUSZ SÁNDOR.

A Julián-egyesület akciója.

Nagyon is meggondolandó nemzetiségi viszonyaink sokféle akcióit teremtetek már eddig, melyek segítségével, ha a magyar faj és szó terjesztésére nem törekszünk is, de legalább annyit akarunk elérni, hogy a nagyobb nemzetiségi területeken a magyarságot megmentsük. Hogy megakadályozzuk a kisebb magyar nyelvterületeken a magyarságnak a nagyobb nemzetiségi tömegbe való beolvadását.

Az erre a célra megalakult társadalmi egyesületek nem is törekszenek egyébre. Egyrészt, hogy iskolák felállításával alkalmat adjanak véreinknek, hogy gyermekeiket a magyar kultúra emlíni láplálhassák; másrészt, hogy a szociális intézkedésekkel a gazdasági viszonyaik türelmére állítsanak.

Ezen a téren gyönyörű munkásságot fejt ki délkeleten az Emke, a felvidéken a Emke, a délvideken a Dmke, melyek mindnyájan elévülhetetlen érdemeket szereztek céltudatos tervszerű nemzetmentő munkájukkal a hatalmas nemzetiségi vidékeken. Hozzájuk csatlakozik a Dkme is, mely nálunk is a vend és horvát vidéken ovodák felállításával s könyvtáraival jótékonyan hat a magyar nyelv terjesztésére.

Mindnyájuk között azonban talán a Julián-egyesület az az intézmény, mely ebből a nemzetmentő akcióból az oroszánrészt veszi ki. Nemcsak azért, mert nagy apparátussal s kitartással teljesíti feladatát, hanem

legfőképp azért, mert a társországok területén végzi akcióját, oly földön, mely autonómiajában s sanimozitálásánál fogva nagy akadályokat gördít az egyesület működése elé. Az ottani társadalomnak szálla a Julián-egyesület a szemében s némely helyen valósággal martirkoszorú illet meg a magyar tanító, aki a Julián-egyesület szolgálatában nemzetmentő munkáját rendeltetése helyén végzi.

Pedig a Julián-egyesület akciója nem a horvátság ellen indult. Nem is az a célja, hogy a magyar szót a Dráván túl terjessze. Egyedül azt tekinti feladatának, hogy a Horvát- és Szlavonországban telepedett véreink gyermekei számára iskolákat állítson, hogy a gyermekek szellemi műveltségüket magyar iskolákban szerezzék meg s hogy így ezeknek a horvát iskolákban való elhorvátoztatása elkerültessek.

S ezt a Julián-egyesület nagy buzgósággal végzi. Az előtűnk fekvő évi jelentés szerint iskoláinak száma a Dráván túl 59, melyekben 6671 iskolaköteles gyermekkel 116 lelkes tanító tanít.

Ezeknek az iskoláknak a szervezete az a szilárd váz, melyhez a Julián-eszmék idegei s a Julián-akarati izmai tapadnak. Tartós, marados s áldásos munkáját ezekkel az intézményekkel végzi nagy eredménnyel.

Felállítja egymásután iskoláit a Majláth, Gutmann, Jankovics stb. uradalmak nagy területein s a vasúti vonalak mentében, mely irányban a magyarság újabbán ösztönözül nagy rajokban telepedik le.

A Julián-iskolák testvérei a hajós-tanfolyamok, ama magyar hajósok gyermekei számára, akik télen a passauai, bécsi, komáromi, újpesti, óbudai, zimonyi és orsovai kikötőkben megluzódva, rendszeren nem iskolázhatók. Ezeket a helyeken 6 tantolyam 216 tanuló részesített rendszeres az idén léli oktatásban.

Bosznianak is kijut a nemzetmentő akcióból, ahol Sarajevóban, Mosztlában, Brskán és Bjelinán 5 iskolában 15 tanító 714 gyermeket ment meg a magyarságnak.

A Julián- és a hajós-iskolákkal rokonok a felnőttek számára rendezett annalfabétatanfolyamok. Ilyen 19 tanfolyamon 469 felnőttet oktattak a tanítókat

Jól ismeri az Egyesület a népoktatás tanának azt a sarkalatos igazságát, hogy csak az elemi ismeretek közlése nem elegendő. Tovább kell mennünk, mert a magára maradt tömeg az agitátorok és a pornográfia kész áldozatává lesz. Azon van tehát, hogy további intézményeivel a továbbképzés és önképzés eszközeit adja a magyar nép kezébe, hogy ez alapon vallásos, erkölcsi és hazafias érzéstől nemessé telt, hasznos ismeretekkel felszerelt, erős polgárokká legyenek. Az egyesület ebben a tekintetben is nagy gondot kiépitette a maga népképző rendszerét, melynek elemei a felolvasások, imádságos könyvek és naptárak, meg a könyvtárak.

A vetített képekkel larkított felolvasásokat a múlt télen 446 alkalommal 25492

Hét szerető.

Ira: Szekula Jenő.

(Folytatás és vége.)

— No igyunk egyet! — biztatta a jövevényt a báróné. — Ne kéresse magát, akárosak otthon lenne.

— Milyen magas és mégis milyen szép! — suttopta a mézesbábos maga elé. Kedvemre való szerető lenne.

A bor megoidotta a nyelvét. Beszédes lett. Elmondotta élettörténetét, vándorútját, hogy Czoborszentmihályra tartott, hogy ott munkába álljon. A szép asszony érdeklődve hallgatta.

— Ne menjen el! — suttopta szemlesütve. — Hisz olyan szép szeme van magának, milyet én még soha az életben nem láttam. Maradjon. Jó dolga lesz nálunk.

A szél búsan sikoltozott a kastély udvarán, megtépázva a csupasz jegenyefákat. A bábsütő összerázkódott hirtelen.

— Kik ezek itt heten a karókon? — kérdezte fogvacogva.

A báróné mosolygott. — Ne törődjön velük kedves. Hét rabló, akiket karókba huzattam, mert a kastély környékét dalták. No igyunk!

Kocintottak. A bor a vándorlegény fejébe szállott. Magához ölelte a kísérteties kastély barnanagj őrnökét és csókolta vadúl szenvedélyesen. Csak úgy zizegett bele a könnyű selyem s az illatos csipke. A báróné alig ellenzette. Csak sokára bontakozott ki a bábsütő ölelő karjai közül. Hirtelen mozdulattal megigazította a hajkét.

— Ne bántson. Mára elég édes. Majd reggel. Meglátogatom.

Csókolódtak újra mámorosan, az országút vándora s a selyemruhás úrnő, mintha már régen, évek óta vártak volna erre a találkozára, virággal felterített asztalnál, huszonegy gyertya kábitó fényénél.

A bábsütő kábultan vetette le magát a nehéz selyemfüggönyökkel borított nyoszolyára. Azt hitte, hogy csak álmodja az egészet.

De úgy zúgott a szél s annyira zokogtak a láthatatlan harangok! A bábsütő nem tudott aludni. Felriadt. Az ablakon beszivárgott a szürkület ónszínű világossága.

— Már hajnalodik — mormogta a bábsütő s öltözödni kezdett.

A feje zúgott, szédült. Támolyogva botorkált ki a refektoriumba. S akkor megállott. A fején majdnem ég felé meredt a sörte a rémületől.

A kastély könyökölőjén állott a kastély úrnője, báró Kardoss Ilona. Könnyű, hófehér selyemkötös borult kívánatos, sovány alakjára. Beszélt valakivel. A bábsütő megállott hallgatni, hogy kihez szól. Hát uramfia! — Az egyik latorral beszélt, akit az előző estén huzhattak csak karókba, mert még volt benne élet s visszafelcselt a bárónóval.

— Szép szokó volt a hajad, Istenes Csáky Jóska — mondotta a báróné kacagva — de nem győztem félszini. Karcusó volt a derekad, de nem győztem ölelni. Hat napon át szerettelek, öletelek felteve, a hetedikén adtalak hóhér kezére!

— Légy átkozott! Elkárhazott! — nyöszörögte a lator, akinek arca elkéült egészen a kísérteties hajnali fényben.

— Oly kék volt a szemed, hogy nem győztem magamat benne nézni. Oly édes volt a csókos szájad, hogy nem hagytam magam megigézni! Kék szemed most a varjak étke, piros ajkad a hollók ebéde!

A karókba huzott lator étkelen káromkodásba tört ki.

— Gonosz boszorkány vagy! Mért tettél csúffá te némben!?

A bárónó kacagott. (Oly kísérteties és kiellen volt ez a nevetés, hogy a velő szinte megfagyott a bábsütő csontjában.)

— Mert szeretek, mert csókra szomjazom! Ifjú testem ölelésre vágyik, piros ajkamat örök csókaszomj győtri, de annak meg kell halni, aki megizlette.

— Mért öld meg azokat, akik szerettek téged? — nyöszörögte kísérteties sirással a lator.

— Hogy ne vigyék szét a világba rossz hírem, hogy ne mondja senki, hogy vaszkai Kardoss Ilona ezéda! Hat napig lehet csak valaki a vőlegényem, a hetedikén a varjakat látja ebéden.

— Átkozott! — nyöszörögte a lator.

A bábsütő keresztet vetett magára.

— Ez boszorkány! — suttopta halottféhérré vált ajakkal. — Ördögök szállottak hófehér testébe. Jó lesz, ha megmentem magam halójából.

Lélekzakadva rohant végig az ebédlőn. Keresztülvetette magát a lépcsőkön. Senki sem állotta az útját. Hátra sem akart nézni, nehogy megigézzé a karókba huzott latorok kísérteties arca.

Azután futni kezdett a kődbe vesző országúton, sikoltó szélben, meg sem állva Czoborszentmihályig.

hallgató hallgatta. Imádságos könyvet az egyesület fennállása óta 3437-et osztott ki. A naplár 28 ezer példányban terjesztették a nép közt.

Különösen az utóbbi bizonyult nagyon hatásos eszköznek, mellyel az egyesület a szlavoniai magyarság gondolkodását irányítja. Nem egy hazafias akciónak az a baja, hogy az a néprész, melynek érdekében azt kifejtik, fontosságát és hasznát nem látja be, érte nem lelkesedik, hozzá nem ragaszkodik. De a Julián-egyesület a naplárakkal elérte azt, hogy alig van Szlavóniában magyar, aki az egyesület hazafias akciójáról tájékozatlan nem lenne s hogy ez az idegenben élő népelem a Julián-intézményekhez súlyos megpróbáltatások közt is megható hűséggel ragaszkodik. A naplárakban a gazdasági tartalom mellett sok a jogi tanács is. Különösen a közigazgatási eljárásban igénybe vehető jogorvoslatról oktatja ki a népet, mert gyakran tapasztalta az Egyesület, hogy az ottani magyarság, az ottani hatóságok vértelenségével inzultusaival szemben, ahelyett, hogy telegebben az alsó hatóság határozata ellen, a hatóság ellen fordul, amivel baját csak tetézi.

A naplárakkal rávezeti a népet az Egyesület a népkönyvtárak használatára is. Van az egyesületnek 13 nagyobb népkönyvtára, 36 vándorkönyvtára, 126 gazdasági népkönyvtára és 21 ifjúsági könyvtára — amiből Boszniára 8 könyvtár esik.

Az Egyesület nemcsak ezzel érte be. Nemcsak arra törekedett, hogy a gazdasági ismereteket terjesse, hanem közvetlen intézkedésekkel is segítségére sietett a szlavoniai magyarságnak.

Földművelési segítő akcióját az Eszék alatt fekvő öt magyar faluban kezdte meg az Egyesület. Célja annak előmozdítása volt, hogy a magyarság az északi piac közelségét és a kedvező vasúti összeköttetéseket kihasználva, szerezhesen és holdat hold után vásárolva, a korallak kitartó munkájával építse tovább a maga nyelvsgitét. A lakoságnak ez okból fajtáiról s tenyészállatokat osztott ki; egy helyen mintagazdaságot is létesített az Egyesület, bolgárkertészetet rendezett be s lehetővé tette, hogy egy feldarabolt nagyobb birtokot a magyarság hamarosan megvehesse. Inasokat is közvetít, hogy a jobbára földműves települők körében idővel az ipart is meghonosítsa, továbbá alapítványokról gondoskodik az anyaország különböző iskoláiban, ahol a telepek tehetségszebb gyermekeit kiképezeti.

Ilyenről gondoskodik Pécselt az ottani gimnáziumban, de leginkább nálunk Csáktornán, ahol az itteni áll. tanítóképző-intézetben az Egyesület jóvoltából 12 szlavoniai növendék kiképzését látja el évek óta, akikből már egy egész tanítói gárda működik Szlavóniában és Horvátországban, meg Boszniában a magyar szó és nemzeti eszme szolgálatában.

Bámulatos a Julián-egyesület állhatatos kitartása a történelemtől eleje lüzött nagy célok mellett, akaratának szívóssága, erőfeszítésének folytonossága, törekvéseinek állandósága. Nem szónokol, nem kesereg Hanem munkálkodik zajtalanul, de törhetetlenül a Haza szolgálatában. Kinyújtja áldó kezét Szlavonia legelrejtettebb részei is; felkeresi, támogatja védelemben megszerzi a szlavoniai magyarságot s biztató reményt és önbizalmat csépeget a hazai földtől elszakadtakba, mely bizonyára lelkeket megerősíti s a további küzdelmekhez erős alapot nyújt.

A Julián-egyesület érdeme, hogy az ottani magyarság el nem horvátosodik s az is, hogy nem kell feltűnünk Szent László örökségét, Szlavóniát s Fiumét az Adriánál és hogy az erős Magyarországnak barátai bőven lesznek Boszniában is. Ezért az Egyesület a magyarságnak nemcsak rokonszenvét, de támogatását is a legnagyobb mértékben megérdemli!

Kérelem a „Muraközi Tanítókör“ tagjainak.

Kedves Kartársak!

A »Muraközi Tanítókör« választmány a f. év május hó 24-én tartott ülésében véglegesen döntött el ősszel megtartandó közgyűlés helyére nézve. Ugyanis az őszi közgyűlés helyéül Csáktornya tűzött ki, az idő október hó eleje.

Foglalkozott a választmány a tanítókörnek két krónikus betegségével is. Az egyik — amely mindnyájunk előtt ismeretes — az, hogy az igen tisztelt kartársak nem szeretik fizetni a tagdíjakat. Bizony fizetni nem valami kellemes dolog, de 1026 K hátralék mégis horribilis. Ez azon furunkulus, amely már igazán megérett az operáló kére s elhatározott szándékomban most mar kímélet nélkül törvényes úton behajtani a tagdíjhátralékokat.

Tessék elhinni Kedves Kartársak, hogy valamint a háborúhoz három dolog szükséges, az egyesületi életnek is egyik eszköze a pénz.

Én tiszteletteljesen, kérve kérem a tanítókör azon igen tisztelt tagjait, kik tagdíjhátralékban vannak, kegyeskedjenek tagdíjkötelezettségeiknek meliből eleget tenni. Ne nehezsítsék meg Kedves Kartársak úgy a választmányt, mint pedig az én működésemet, hiszen erre egyikünk sem szolgáltatót okot. Bizva bízom az Önök rendszeretében, pontoságában s hiszem, hogy az én kérésem, könyörgésem nem fog sziklára, hanem termékeny földbe hullani.

Végül szükségesnek tartom az igen tisztelt Kartársakat értesíteni, hogy körünk pénztárosa a »Muraközi Tanítókör«-ben viselt pénztárosi tisztségéről lemondott s lemondása a választmány részéről tudomásul vétetett. Az őszi közgyűlésig a pénztár kezelésével csekélységem bízott meg; miért is tiszteletteljesen kérem a tagdíjhátralékos tagokat, hogy tagságról díjajukat nevére sziveskedjenek beküldeni.

Körünk másik krónikus betegségéről, mely fájdalom, az egykor »virágos kert«-nek nevezett Muraközben fellépett, ezúttal hallgatók. Sem az idő, sem a tér nem alkalmas arra, hogy erről most bővebben beszámoljak. Ismétlen kérem az igen tisztelt Kartársakat, kegyeskedjenek kirelmemet megszívlelni s a hátralékos tagdíjak beküldésével körelnöki működésemet megkönnyíteni.

Csáktornya, 1913. május hó 31-én

Kartársi üdvözléssel:

Brauner Lajos

a »Muraközi Tanítókör« elnöke.

K Ü L Ö N F É L É K .

— **Nyilvános köszönet.** Egy magát megnevezni nem akaró adakozó a Csáktornyan létesítendő kórház alapja javára 50 K-t ajándékozott. Az ismeretlen adakozónak e helyen is köszönetét tolmácsolja az előjáróság

— **Házasság.** Hak-ch Ferenc csáktornyai kir. járásbírósi jegyző május 26-án

örök hűséget esküdött Morandini Annusnak Csáktornyan. Az egyházi esketés délután 5 órakor volt, ezt megelőzőleg az anyakönyvvezető hivatalban kötött házasságot a fiatal pár. Mint tanuk Morandini Bálint és Haksch Károly szerepeltek az esküvőn.

— **Postai áthelyezések.** A pécsi posta-és távirat-igazgatóság Bárány Lajos csáktornyai posta-és távirat-kezelőt Dombóvárra, Wágner Gyula I. oszt. ellenőrt Barcsról Csáktornyára helyezte át hasonló minőségben.

— **Schwarz főrabbi temetése.** Schwarz Jakab csáktornyai főrabbi, aki m. hó 22-én este elhunyt, mult vasárnap délután temették el nagy gyászompával, a csáktornyai társadalom osztatlan részvételével. A temetésen képviseltette magát a nagykanizsai IX. izr. községkerület és izr. hitközség négy, a győri izr. hitközség háromtagú küldöttségével továbbá számosan jelentek meg a temetésen Varasdról. Alsólendváról s csallagokai nem közönséghez, mely Csáktornyáról a városi és állami hivatalok és intézetek képviseléseivel egyetemben valláskülömbőség nélkül a gyászszertartáson résztvett. A temetés az izr. imaházban felállított ravatal körül vette kezdetét azokkal a gyászbeszédekkel, melyekkel Neumann Ede dr. nagykanizsai s Ernst Ignác dr. varasdi főrabbi az elhunyt kartárs érdemeit méltatva, tőle elbúcsúztak. Kint a temetőben Wiener Márk dr. közegei főrabbi, az elhunyt veje, parentálta el az elhunytat a család részéről, Wollák Béla dr. csáktornyai ügyvéd, a volt tanítványok nevében búcsúzott el az elhunytól, majd Rudolfer Antal dr. alsólendvai főrabbi mondott a koporsó fölött megható imát. Mielőtt a koporsót átadták volna az anyaföldnek, szivettépő jelenet következett. Az elhunyt fia, dr. Schwarz Mór győri főrabbi, igazi szeretettől és mélységes fájdalomtól áthatott szavakban tolmácsolta a család fájdalmát a családól elhunyt alkalmából. Szem nem maradt szárazon az igazi bánat megnyilatkozásán s hangos zokogás vegyült a rögök kopogásába, mely kísérője volt a szomorú aktusnak, amikor a családjától és hitközségtől megsíratott főrabbi az anyaföldnek átadott.

— **Ürnap körmenet.** Az ürnapi rossz időjárás miatt vasárnap tartotta meg a róm. kath. egyház a szokásos körmenetet. A körmenetet megelőzőleg 8 órakor istentisztelet volt, melynek végén az oltári szentséget a főoltáron elhelyezték az előirt imák elmondása kíséretében. A körmeneten a helybeli iparosok testületei s az iskolák tanulóifjúsága zászlók alatt vett részt a baldachin előtt. A baldachin után a hivatalok képviselői, majd óriási néptömeg sorakozott. Az útközben, a Zrínyi-várnál, az ovoda előtt, a városházánál s a teplom előtt felállított négy oltárnál a tanítóképző énekkara magyar énekeket énekelt. A körmenet fél 10 órakor kezdődött s 11 órakor végződött.

— **A szegények istápolása.** Schwarz Jakab helybeli izr. főrabbi elhunyt alkalmából a Schwarz-család 50 K-t adományozott a katolikus szegények közt leendő kiosztás céljából. Ennek megtörténte után a kegyes jötevőknek hálás köszönetet mond a város előjárósága.

— **Szabályrendelet.** Zalavármegyének a fogadó, vendéglő, kávéház és kávémerési iparosok gyakorlása tárgyában 1912. évben hozott szabályrendeletét a kereskedelmi miniszter jóváhagyta.

— **Halálozás.** Igaz részvétellel értesülünk a társadalom egy igen szimpatikus fiatal tagjának korai elhunytával. Novák József, gróf

Festelitch Jenő uradalmának ellenőre hosszas betegség után mult hó 31-én reggel Keszthelyen 27 éves korában meghalt. Ma d. u. temetik, melyen a helybeli uradalmi tisztikar 2 tagjával képviselheti magát. Nyugodjék békében.

— **Még egy mozi Csáktornya.** Mint értesülünk Deutsch Jenő, az »Arany bárány« szálló tulajdonosa a kerthelyiségében egy mozgósínházat állít fel és azt a jövő hét folyamán működésbe hozza. Mindenesetre ötletes eszme, hogy a kertben üdülő közönség szellemi szórakoztatásáról is gondoskodás történik.

— **Képkiallítás.** Horváth Jenő festőművész több szép olajfestményét állította ki a Zrinyi-kávéházban. Anok megtekintésére és esetleges jutányos megvételére ez úton is felkéri a közönséget.

— **Zeneestély.** Balogh Károly zenekara minden hétfőn és csütörtökön Hencsey Gábor kerthelyiségében hangversenyez.

— **Tanítói pályázatok.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a Muraközön a következő állami iskolai tanítói és tanítónői állásokra hirdet pályázatot: Drávavásárhely 1 ig-tanítói, Drávavegyház 1 tanítói, Dráva-szentiván 1 tanítói és 1 tanítónői, Drávavásárhely 1 tanítói, Felsőpusztala 1 tanítói és 1 tanítónői, Felsőpálfa 2 tanítói és 1 tanítónői, Muraszenterkeszt 1 tanítói, Muravid 1 tanítónői, Nyírvölgy 1 tanítónői, Stridóvár 2 tanítói és 1 tanítónői, Zrinyfalva 1 tanítónői állásra. Az állásokért csak róm. kath. vallású tanítók és tanítónők folyamodhatnak. A kérvények az állásokra a kir. tanfelügyelőségénél nyújthatók be. A pályázat határideje június tizenötödike.

— **Díjlövészet.** Az éles tölényekkel való céllovészet a csáktornyai áll. tanítóképző intézetben a tél folyamán szervezett lövészeti tanfolyamon a mult héten befejeztetvén, I. hó 30-án délután tartották meg a szokásos díjlövészetet. A legjobb lövők akkor versenyeztek egymással, hogy a kiváló lövészetért a kitűzött díjak kiket illetnek meg. A m. kir. honvédelmi miniszter és a nagykanizsai m. kir. honvéd-tisztikar 3 ezüst és 11 bronz-érem-díjat adományozott, melyeket a lövészet befejezése után a tanfolyam fardahatatlan vezetője, Treiber Kálmán honvéd százados, a győzteseknek lelkes és buzgó szavak kíséretében kiosztott. Az első ezüst-díjat Pozsár József IV. éves növendék nyerte, a többi díjat sorrend szerint a következő növendékek érdemelték ki: Vargha László IV. é. n., Béry Géza III. é. n. ezüst; Német István és Kanczer János IV., Knauz Flórián, Kósa Gyula, Gombás Géza, Kósa Sándor III., László Béla IV. és Szóczy József III. éves növendékek bronzérmét.

— **Egy monumentális szép épülettel,** benne modern nagyvárosi kávéházzal lesz az összel Csáktornya gazdagabb. Wollák Rezső ügyvéd építeti egy budapesti építésmérnök tervei szerint a volt Olthon kávéház helyén levő telkén, a Kossuth Lajos-utcában. Az építés már serényen folyik és az összel megnyílik a pazar rendezésű óriási méretű kávéház, mely nivójánál fogva bizonyára kedvenc találkozóhelye lesz közönségünknek.

— **Református istentisztelet.** Kádár Lajos nagykanizsai ref. lelkész I. hó 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor Csáktornya, az állami polgári iskola emeleti nagytermében, az úri-szent vacsora kiosztásával és konfirmációval egybekötött istentiszteletet tart, amelyre a református egyháztagok és a szíves érdeklődők ez úton is tisztelettel meghívhatnak.

— **Kérelem.** Az előjáróság kéri a háztulajdonosokat, a házaik előtt levő járdát a szükséghez képest naponta többször megtisztítani sziveskedjenek.

— **Allandó mózi.** A mózi mult heti programja ismét fényes bizonyítékot szolgáltatott a komoly törekvéseiről, mely ezt az intézményt oly népszerűvé teszi Csáktornya. Vasárnap két dráma került színre a műziban: Magdolna áldozata és a Vámörök és csempészek harca. A komoly elem mellett a jókedvűnek is hódolt a mózi. Ezt szolgálta Palit ösztévezeslik Krelénnel és Max és a szoboravatás az ő derűs jeleneteivel. Gyönyörű volt a képsorozat, mely a csodás luxemburgi kert szemetkápráztató részleteit mutatta be. Szerdán is volt előadás, amikor Az aranyhatalom került színre érdekesítő képekkel. Vasárnap két. szerdán egy előadás volt.

— **A tátra-adriai autótúra.** Már egy teljes éve folytak az előkészületek Budapesten az idei nagy autómobilversenyre, mely május 25-től máig tartott 2100 Km. hosszú útvonalon, napi 200—400 kilométeres etapokkal. A versenykocsik Budapestről Budapestre a legszebb magyar vidékek — Balaton, Fiume, Tatra — érintésével tettek meg útjukat s annak következtében, hogy a versenyen nagyszámúan külföldiek is vettek részt, a nyolcnapos túra minden bizonnyal jótékony hatással lesz idegenforgalmunkra. A versenyben 34 kocsi vett részt. Az első útszakasz Budapestről Pécsig vasárnap zajlott, ezen a napon Nagykanizsát érintették, ahol egy óráig megpihentek Pécsről Szlavonián át haladtak Fiume felé, ahol egy napi pihenőt tartottak Csáktornyára az első gépkocsi pénteken reggel 6 óra 25 pcor érkezett, a második után 6 30 s így tovább érkezett eleinte 5, majd 2—3 percnyi időközökben a többi, összesen 38 kocsi. Az utolsó autó 8 óra 20 pcor robogott a gondosan megőntözött s szépen fellobogózt Kossuth Lajos-utcán és Zrinyi-téren át Szentlóna felé.

— **Tarka szinpad.** Bergmann és Steinberg jónévű orfeuma ma este az Arany bárány szálló kerthelyiségében előadást tart.

— **Halálozás.** Laky László nyug. áll. gazdasági intéző elte 64-ik, házasságának 36-ik évében mult hó 25-én Tatán elhunyt. Laky József déli vasúti állomásfőnök az elhunytban edesatyját siratja. Mult hó 28-án temették el. Béke poraira.

— **Kolera elleni védekezés.** A belügyminiszterium új rendelkezésben figyelmezteti Zalavármegyét, hogy komolyan készüljön, hozza rendbe a köztisztasági viszonyokat, mert pár héten belül megkezdí útját a miniszteri kolerabiztos, aki megvizsgálja, megtartotta-e a törvényhatóság az utasításokat, mert nagy veszedelem előtt áll az ország. A belügyminiszter most feljutja az 1911. évi április 27-én kelt kolera-rendelet összes intézkedéseivel együtt, mely nagyon szigorú ellenőrzést tesz feladatává a hatóságoknak. Eszerint az elsőfokú egészségügyi hatóságoknak kötelessége, hogy sűrűn vizsgálatot tartson, helyszíni szemléket az utcákon, köztereken, üdülő és fürdőhelyeken. Vigyázzon a csatornára, nyílásokra, folyókákra, az összes középületekre, vendéglőkre, kávéházakra, minden olyan helyre, ahol sok ember fordul meg. Meg kell vizsgálni az ipartelepeket, iskolákat, köz- és magánépületeket, tömeglakásokat szobák szerint. Ellenőrizni az élelmiszerek tisztaságát, ivóvíz jóságát, mézsárszárkák, üzletek, vágóhid, csont-, rongy-

raktárak, személtregek kezelését és mindenütt mészettel kell fertőtleníteni. A belügyminiszter haladéktalan intézkedést vár a hatóságoktól.

— **Konkurzus.** A Szent Ferenczrend erdélyi Tartományfőnöksége felhívja a Szt. Ferenczrendbe lépni óhajtó azon ifjakat, akik komoly hivatást éreznek a szerzetes életre, hogy kérelmüket július 15-ig küldjék be a Rendtartomány főnökséghez Vajdahunyadra (Erdély). Felvételnek azon ifjak, akik a gimnázium IV. osztályát jeles vagy legalább jó eredménnyel végezték, de továbbképzésre felvesznek olyan tanulókat is, akik a gimnázium II. vagy III. osztályát jeles vagy legalább jó eredménnyel elvégezték és hiteltanárak ajánló levelét felmutathatják.

— **Tanítói új illetmények.** A legújabb tanítófizetési rendezési törvények alapján Gyerkes Mihály székyudvarhelyi tanító az állami, községi, felekezeti s b. tanítókat egyaránt közelről érintő tanítói fizetések megállapításáról, azok kérvényezési módzatairól, a nem állami tanítói fizetésekhez megszövegezett kérvénymintákkal és mellékleti űrlapokkal ellátott gyakorlati útmutatást állított össze és adott ki Tanítói illetmények cím alatt. Szerzőnek már az előző időkben kiadott és az egész országban általánosan használt hasonlót munkája nagy szolgálatot tett az 1907. évi államsegély kérvények helyes összeállításánál és ez alapon a tanítói fizetés kiegészítő államsegélyek gyors megnyerésénél s így ezen munkája is biztosítja, hogy az ösztánítókat, jelleg kültömbőség nélkül érdeklő új kiadványa az előbbihez hasonló gyakorlati értékmutató. Megrendelhető 2 K, illetve a mellékleti űrlapokkal együtt 3 K-ért.

— **A régi 100 koronás bankjegyek bevonása.** A most forgalomban lévő, 1910. évi január hó 2-áról keltezett 100 K-s bankjegyek f. jun. 2-ától kezdődőleg behívhatók és bevonatnak. Eziránt a magyar szent korona országainak kormánya és a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormánya az Osztrák-Magyar bank főtanácsával egyetértőleg a következőket állapította meg: A most forgalomban lévő, 1910. évi január hó 2-áról keltezett 100 koronára szóló bankjegyek az Osztrák-Magyar bank fő- és fiókintézetinél 1915. évi május 31-éig szolgáltatandók be fizeteskép vagy átváltás végett, úgy hogy a bankjegyek bevonásának végső határideje 1915. évi máj. 31-ike. Ettől az időponttól kezdve e behívott bankjegyek az Osztrák-Magyar bank fő- és fiókintézei már csak átváltás végett fogadják el. 1921. évi május hó 31-ike után az Osztrák-Magyar bank többé nem köteles (alapszabályok 89. cikke), az 1910. évi jan. hó 2-áról keltezett 100 K-s bankjegyeket beváltani vagy átcsereálni.

Köszönetnyilvánítás.

A férjem, illetve atyánk halálával reánk szakadt gyászt és fájdalmat a részvétnek és együttérzésnek minden oldalról megnyilvánuló jelei nyihitették és tették elviselhetőbbé.

Mindazok, akik e nehéz napokban résztvevő szívvél közeltek felénk, vagy a kegyelet bármely tanúsításával tisztelték meg drága halottunk emlékét, fogadják ez úton is benső hálnk és köszönetünk kifejezését.

Csáktornya, 1913. május 30.

Néh. Schwarz Jakab özvegye és gyermekei.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna očna je:

Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor
Na četvert leta 2 kor
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Od svilogojstva.

Svilogojstvo je takvo gospodarstvo, k čemu nije treba nikakvoga stroška. Stēm se takvi stari ljudi i deca moreju baviti, koji su za drugi posel itak ni k tomu pak ravno v takvim vremenu moremu do peněz dojtí, da nam je najveksa sila zanje, malo pred žetvom.

Maline denes već po celim orsagu povaju, nēga već takvoga sela, gde se maline nebi našle. Gde su bolje redneše občine, tam sveksinom na vulicah na obedva kraje su maline na sadjene. Svaki bolši gospodar ima pred hižom ili vu dvoru nekoju malino posadjeno, jerbo ji više vrsti moći hasna zeti.

Po leti na seli s veksinoma konje i krave na dvoru pod malino zavežuju. Takodjer kad je po leti najveksa delo i na decu nije moći tk veliko brigo imati, sama se domaj hraniju čele tjeđne, ako imaju nekoju malino na dvoru. Gazdarica race si z malinami gor odhrani, jerbo gde su maline, tam nije potrežno drugoga stroška racam davati. Od malin race hitro rasteju, lēpo perje dobiju po malinaj i od toga su tuste.

Nekoji i zato zasadiju za mlada maline, da potlam dobro i trdo drēvo imaju za nuc taki pri rukah. Malinino drēvo puno lepše se da sdelati i vnogo je više vrēđno i stalnešo, kak je gacija.

Svun toga lēpo grajo je moći s malin napraviti, vrte, obćinske vrte s veksinoma s malinami zagradiju i to je najlepša graja što zna, kak se treba s njom baratovati. 1894. leta XII zakon pak jednako zahtēva od obćinah, da pute i prazna mesta s malinami moraju zasadiť.

Kak se stoga vidi, malino više vrsti je moći ponucati, najbolje pak za svilce, koji drugo itak ni jēju, kak od maline listje. Zapoved je notarjušam, popom i navučiteljom, da ljudstvo podučavaju, kak se treba svilci baratovati.

Na znanje treba puko dati, da svilogojstvo nikakov strošek neima, jerbo škednja, komoru, nahizje svaki selski gazda ima. Nije drugo potrežno, neg z nekakvi stari deskih štalaže napraviti ili pak šibja vrbjega splesti, ako smu to složili, moremu se odmah početi svilogojstva i onda, ako makar neimamu domaj maline. "Jerbo 1883. leta pod 60972 brojom od snutrašnjih poslov ministar oštro je zapovedal, da nikoga nije smeti bantuvati, koj na obćinskih malinah za svilce listje bere. Daklem kre putov nasadjene maline nišči neima juša zabraniti, da nebi tam listje brali za svilce. Takodjer 1887. leta 15874 brojom je zapoved, da takvoga, koji bi morebiti zabraniti stel i nebi dopustil listje brati na obćinskih malinah, njega odmah prijaviti treba k političnemu sudcu, koj ga na ov način strogo mora strofati. Zato svaki naj na to pazi, da se vu ovim poslu strofa ni zahodi.

Ako se tak spravimo, da već imamu štakle ili stalaže, seme taki dobimo iz Segsarda, ako ta jednoga lista poslemu. Samu nato je treba paziti, da vu onim stanju gde očemu svilce deržati, da jaki cug ni vlece. Ako nečemu seme, moremu od pazitelja svilogojstva dva, tri danov stare gusenice dobiti. Ako pak bi morebiti šteli malne saditi i to moremu dobiti, ako se stom željom vu Segsardu ili pri pazitelju najavimo.

Najveksa briga je listje brati, jerbo listje uvēk mora friško biti i klomu suho, jerbo od mokroga listja kolero dobiju gusenice i po duraju. Na gusenice jako treba paziti i nje dobro hraniti ako hasna očemu imati odnjih. Navēk jednako vu toplim moraju biti, da se ni prehladiju. Ako spazimu be-težne svilce, odmah je moramu vun hititi, da i druge, koje su još zdrave ni sbetežaju.

Vežda je ravno to vrēme za hraniti, ako što oče stēm brigo imati i nekaj pred žetvom zaslužiti, more se pri pazitelju na javiti i on mu odmah prebavi svilce zabadav.

Ptičice.

Vnogo ste čitali, kak su europanski vladari strahovitnami ladjami se zagrozili Črnogori, ako ni posluhne zapoved, tak se i vu jednim menjšim poslu pripetilo. Pred nekojom leto jaki i zmožen anglianec svojem taborskami ladjami zagrozil se Taljanskomu orsagu, ako za tri dni ni podpiše medjunarodskoga zapispnika, koj male ptice brani. Daklem zmožen anglianec svrhu mali ptićah gotov je bil boj voditi proti Taljanski zemlji. Več poleg toga si moremu misliti, kak je važno i dobro male ptičice braniti.

Nije to tak mali posel, kak se vidi. Pismoznanci s računali su, da popevajuće ptičice na leto dan sto milljun korun hasna napraviju stēm, da škodljive kukce i črve fondaju. Vu svakim orsagu su već spoznali, zakaj je vrēđno male popevajuće ptičice braniti. Samu ravno mi bi morali najhušji i najzločestēši biti? Veliki i moćen Nemški orsag je najpredi i najbolje zahtēval, da se jeden takov medjunarodni zakon napravi, koj po celim svēto bude branil male ptičice. Taljanski orsag se je proti tomu najbolje gori stavil. I svrhu toga anglianci su mu strahovite ladje poslali na njegvo morje. Taljanski korman se je stēm branil, da južni taljani sbunili se budu, ako nebudu više smeli drotnate mreže nastavlati, skojemi su ptičice lovili. Vu Siciliji na milljune su svako leto mali ptićah sfondali, jerbo to je tam narodna hrana. Ptičice su posušili vu dimo i stēm su živeli čelo leto.

Poleg toga vu Württemberg su već naprotuletje ni došle ptičice, jerbo taljani su je sfondali. Posljedica je to bila, da vu Württembergu sad nije rodil. Pokedob pak vu Württembergu imaju najlepše sadovnjake,

na glas su zahtēvali, da se takov medjunarodski zakon napravi, koj ptičice branil bude. Skim bolje na sever je šteri orsag stēm bolje je podpiral vu ovim poslu Württenberga, anglianci pak su prēm već čistam pripravni bili s oružjem iti na Taljansko.

Samo tumasti i zločestoga srđca ljudi fondaju male ptičice. Nije moći s računati, kakov hasen nosiju nam naprimer male senice, sternatke, lastavice. S najveksom pazljivostjom nemoremu gnjēzde od gusenice pobrati, ptičice pak sve posud pobereju gusenice i tam, gde je mi niti ni vidimo, niti pak donjih nemoremu.

Mala kraljica jedno leto prēk tri milljun kukcov i gusenice pobere vu svakojačkim položaju. Ako jedenput to vrēme dojde, da više nebudemo naše vesele ptičice čuli popēvati, tomu najvekski zrok budu taljani, jerbo skorom niti za veruvati nije, kak strahovito fondaju ove male naše pajdaše i težake. Spisano je na spot človečanski, da jeden, jeden ptičar jedno vuro prēk petjezer lastavicih je vlovil i krvoločno sfondal. Samu vu Besciji letošno leto pol milljun ptičic je došlo na pijac. S Udine šeststo jezer ptičekov su poslali po pošti. Vu Afriki prēk morja leteče prepelice na milljune dojdeju vu mrežu. Pak tomu ni tam rodjeni divji beduini je loviju, neg tam nastajeni europanci. Špot, sramota, takvomu puko. Vu Šveicu neima gospodar jednoga sadovnoga drēva, da nebi na drēvi skatuljka bila složena za tē kraj, da se male ptičice s veksinoma senice tam nastaniju.

I mi se moramu trsiti, da branimo naše ljubezne pomoćnike. Prinas najvišeput od zločestih roditeljev zločesta deca fondaju ptičice. Roditelji bi se mogli smisliti na onoga obešenoga krvoloča, koj je pred sudom sgovoril, da sbog toga je došel na galge, da je kakti dečec veliko veselje imal ptičice fondati i nje mučiti. Nije lepše, kak za mlada raztolnačiti deci, kak veliki kvar je male ptičice bantuvati. Vu odsvunašnjih orsagov sveposud videti je napiske: »Nebantujte ptičice!« Takodjer opomena su, da kakovo kaštigo si zasluži on, koj proti zakonu bantuje ptičice. Nije vrēđen takov človek, da bi vu našim društvu mogel biti, jerbo komu se mala, hasnovita ptičica ni mili, on nije pošten človek. Nepošten človek pak med nami neima kaj iskati.

Daklem još jedenput: Nen.ojte male hasnovite ptičice bantuvati, neg premilujte je i branite je!

Balkanski boj.

Soldacke novine pišēju, da kralj sam je odredil da 1902—1905 leta rezerviste naj dimo pustijo. Daklem i one, koji vu Bosniji, Hercegovini ili vu Dalmaciji služiju. Ove stare soldate, koji su već šest-sedem mesecov vu službi, vu takvim broju je budu

odpustili, kuliko mlajših rezervistov dojde nutri. Dvajstidevet, trideseti i tri lēt stare soldate s mlajšimi budu premenili. Poleg soldačkih novin zato budu to tak napravili, jerbo odsvunašnji posli još ni stojiju tak, da bi vu Bosniji, Hercegovini i Dalmaciji menje soldačije bilo moči držati, kak su vezda imali na i opet svrho toga, da priliko daju starešim soldatom, koji su sveksinom ožejeni, da moreju dimiti i k familijam. Stare soldate samo onda budu pustili, kad mlajši dojdeju nuter. Pustili budu nadalje i 1905—1906-ga leta marinere.

Poleg kraljske zapovedi prestane tulkšne nevolje, koje su vno go familije preterpeti morale. Najviše pak su poljodelavci terpeti. Kralj je sbog toga to odlučil, jerbo je prevedil, da polje se nemore samo obdelavati bez težakov. Vezda red dojde na mlajše rezerviste i stare čonte budu dimiti pustili. Daklem bude veselje po celim orsagu po velikih varašov i po malih selah. Bormeš to smu komaj čakali svi.

Bulgarski korman je odlučil, ako saveza člani nebudu odmah podpisali zapisnika svrho mira, onda Bulgaria to sama bude napravila. To i drugi europski vladari zahtevaju od balkancov. Opet Srbia i Grčki orsag pak svako formu probaju opet sbuntati svēta i neču one punkte podpisati koje su vu Londonu poslaniki skup složili i koje je Bulgaria odmah gori prijala. Turčini ravno tak, kak i bulgarci komaj čakaju, da bi jedenput dokraja se mir napravil. Kak guder stvar stoji tak mislimi, da još ov tjeđen budu do kraja se pomirili.

Velika nepriatika je još to na Balkano, da prveši prijatelji dan na dan se negdi pograbiju i dobro se napokaju. Nazadnje itak bude tak žišlo, da oružje bude dokončalo med bulgarci, srbi i grki što bude gopon vu Macedoniji i kre Aegei morja. Svaki sebi zahteva ova mesta i kak velim drugač itak to nebude žišlo, kak s bojom.

Blizu Monastira vu Zagori selu su šest bulgarski stanovnikov srbi zaklali i vnožina njih oranili. Vu selo su srbski oficiri došli. Kad su se dobro napili vu krēmi, zahtevali su birova naj njim bulgarske puce pribavi. Birov to zapoved nije štel posluhnuti. Srbi su podsiloma nekoje bulgarske puce osramotili, stanovnici su na to srbe zatukli. Kad su to soldati srbski počuli vđrli su vu selo i tam više stanovnikov su zaklali, selo pak su vužgali.

Okolo Kücsük Küprili su grčki stuki počeli strēlati na bulgarce. Silen ogej se počel i bulgarci su tak dugo premiroma bili, doklam su grki ni počeli telegrafstjanje i moste rušiti. Nato su se i bulgarski stuki oglasili. Dugo vremena su pokali stuki doklam su nazadnje grki divjo pobešli i stuke bulgarcom ostavili.

Majūša 26-ga bulgarci su strahovitno počeli strēlati na grčke ladje. kad je Averov zvana grčka ladja i jeden torpedonasad došel gori do Kavala. Bulgarci su odmah semi štuki počeli bombe hitati na ladje. Grčke ladje presiljene su bile nazat na odprto morje oditi. Vu Athenu su sbog toga strahovitno jako srditi.

Jedni diplomatuši tak misliju, da med savezom nebude boj vun vudril, od druge strani pak Petroff bulgarski general ovak govori: Ja ni mislim, da bi se mi po dobrih putu mogli naravnati Srbijom i Grčkom, jerbo nekaj takvoja zahtevaju, kaj mi nemoremu njim sveršiti. Mi nemoremu njim nikaj pustiti. Mi zahtevamu od Srbije, da sve ono zverši, kaj imamu med sobom vu

pogodnim listu, od grkov pak to, da ostaviju Saloniki. Teodorov financminister bulgarski tak veli, da boj svako minuto se more početi med savezom. Srbia dvēsto jezer, Grčka pak osemdeset jezer soldata je nastavila na naše granice, daklem niti mi nemoremu ruke vu žepu držati i mi se moramu pripravljati. Berlinske novine tak pišeju, da grčki-bulgarski boj mora vun vudriti, jerbo Bulgaria je zrekla zadnje reč, da zavzela mesta rajši nazat da turčinom, neg pak bi odpustila Serres, Drama i Monastira srbom i grkom.

Majūša 28-ga pred Saloniki svun varasa vu grki zavzeli kolodvora i poleg toga med Kavalom i Saloniki ni voziju vlaki. Grčka flotta pred Kavalom stoji. Morsko postajališče je s oknami naperejno. Vu jedno takvo okno (morska bomba) se je grčka ladja tresnula i odmah je vu morje vtunula. Nije znati, ali su ljudstvo mogli obraniti.

Med Pašhagion bregi velika bitka je bila. Osemnajst jezer bulgarcov sa dvajstičetiri štuki od četiri strani su išli na grke. K tomu je spadalo pet jezer slobodnih bulgarcov. Bulgarcom je to bil cil, da obkoliju grke i tak je zarobiju. Pod bojom su bulgarci još dvajstijezer pomoči dobili s taborskami i brežnemi štuki. Bulgarci su vno go ljudstva sgubili, jerbo grki su skritoga mesta strēlati nanje. Medtem toga su bulgarci vu nekakvo močvaru zablodili i tam njih je jedna deseta stran doli opala.

Vu Athēn dan na dan voziju betežnike, koji su ove dane bili plazērani vu boju. Špitali su već opet puni tak, da već škole i cirke moraju prirediti za špitale, tojest za betežnike. Stoga se vidi, kak se lépo igrajejo prijatelji.

Vu Belgradu su bolje ratoborni kak su na jesen bili. I službeno tak valujejo, da zavzeta mesta na svaki način moraju zadržati i či potrebno bud, ova mesta s celom jakostjom budo branili. Srbia zavezda samu se slaze da se bude branila i do zadnje minute nebudu nikaj počeli tak, da Bulgaria bude presiljena se početi boja. Srbski soldački zapovedniki na granice vnožina municije i štukov voziju. Sve oficire su s telegramom nuter pozvali.

Vu Sofiji je takov glas, ako savez odmah ni podpisu vu Londonu mira, onda Bulgaria kratki ultimatom pošle Balkanskim kraljičom. Takodjer svim europskim vladarom je korman zapisnika postal. Kaj se Saloniki tiče, Bulgaria prigne glavo pred Europom. Istina, da Bulgaria zahteva Saloniki, ali ni tak da brutalno zeme od grka. Ovu pitanje samu svi vladari moreju razpraviti skup ali ni tak, da bi jeden ili drugi to sam štel napraviti. Ako vladari Grčkomu orsagu odsudijo Saloniki, Bulgaria bude i tak zadovoljna i pusti ovu morskou postajališče, drugač pak samu s jednim nesrečnim bojom jii moreju zeti.

Vu Londonu brčas budu još ov tjeđen podpisali mira, jerbo englezki minister Grey je tak sgovoril, da vladari više nečeju čakati niti pak to stihoma terpeti, da bi nešči ov posel duže zavlačil. Ako pak Srbia i Grčka još neće posluhnuti, Bulgaria vu ime cele Europe sama se bude bez saveza naravnala s turčinom i onda ovi dva orsagi naj k sebi prepiseju, ako budu vno go kvarni.

Morebiti, da itak je budo nekak naravnali, da nebude se opet znova krv prelēvala. Vrēme bi bormeš bilo već jedenput, da bi jedenput pospravili sable, puške i stuke i jeden drugomu mir dal. Vu boju

ga nigdar ni tuliko hasna, kuliko je plača i kvara.

Poleg ovih moramu i mi od pet do glave oružju stati i paziti, da naše granice ni sbantujejo. Istina, da sad dimiti pustiju stareše rezerviste, ali da pak mesto njih mlajši moraju nuter rukovati. To pak je nam sve jeden beš, ovi ili oni, svi su naši.

Kraljski dvor Nikite.

Gde je kraljska palača, tam je i kraljski dvor; tak je i vu Montenegro. Od Nikite jedno drugo znamo već svun toga, da domaj se tak sponaša med svojimi ljudmi, kak svaki muž. Štem bolje kaže svoju kraljevsko jakost i mudrost prēk svojih granicah. Prēk granice se već tak veliki derzi, kak II. Mikloš ruski car. Prinās naprimer grof Karolji Mihalj vekšo i puno vredneše imanje ima, kak Nikita, ali on nije Črnogore — gospodar.

Čitalo se vu naših novinah, kaj delaju črnogorci s onim, koj njim ženske ili devojke osramoti, sad pak budem pisal, kakva smutnja se dogodila Mirko hercegom, drugi sin Nikite i mužom Constantinović Natalie. Herceg je sad tridesticetiri lēt star i ravno vu takvim položaju je vu montenegrovskim kraljskim dvoru, kak je Gjörgj herceg vu Belgradu. Uvėk komedije spravlja, naimre pak ženskami.

Mirko je najgadneši vu čeli familiji. Nije s vučeni vojnik, politiku pak nirazmi, zato čelo vrēme okolo ženskih potroši.

Vu boju, kakti kanonerskoga ezredeša su pod Skutari poslali. Mirko se je vu spoznal s jednom francuzkom od švajcerskoga čerlenoga-križa missije frajlicom s imenom dr. Fritsch Amalio. Najedenput su obeđva ostavili bojno polje gde se krv prelēvala i odselili su se vu Antivari, gde je opet mesto krvi šampanjer se prelēval. Čeli december i januar mesec se je vu zabavilj Mirko herceg. Oficirum nise je taj posel dopadal i zatužili su ga staromu Nikiti, koj ga je predse zval i jako ga je zašpotal i odredil mu je, da odmah nazat na bojno polje mora iti. Fritsch Amalia je odmah odputovala iz Antivari, tojest iz Montenegro.

Mirko herceg nazad je odišel pod Skutari, ali nemirna krv smirum ga je tirala na druge pustolovine. Zadnjega marciūša sei se je na automobil i opet se odvozil vu Antivari i vu Hotel Marina si je pogodil stan. Hotela jeden obitelj ima naredo iz Švajca. Tak veliju, da taj hotel čistam je na takvo formu napravljani, kak su i okolo nas po velikih varašov hoteli. Hotelirica je snažna mlada ženska na koju je Mirko hercega jako zub bolel.

Okolo marciūša dvajstipetoga je došel Mirko herceg vu Antivari i odmah je počel s ljubeznami rečmi hoteliricu zadobiti ali ona mu je odlučno povedala, da nato si naj nigdar ni misli. Iz toga je žišla velika smutnja marciūš dvajstisedmoga ili dvajstiosmoga s rečjom marciūša zadnje dane.

Ov nekoji večer zaran se pobral Mirko vu sobu i taki je pozvonil. Jedna služkinja se mu je prijavila.

— Pošlite nuter hoteliricu! — zapovedal je Mirko.

— Taki! veli služkinja.

Hotelirica morala je zapoved posluhnuti, im ju je jeden kraljski herceg zval, ali predi se mužo poručila, kojemu je već predi sve povedala. Muž se je strahovitno razsrdil, zel je sobom revolvera i pred vrsti je čakal.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznanne pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna očna je:
Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor
Na četvert leta 2 kor
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznanne se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlasnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Od svilogojstva.

Svilogojstvo je takvo gospodarstvo, k čemu nije treba nikakvog stroška. Slēm se takvi staresti ljudi i deca moreju baviti, koji su za drugi posel itak ni k tomu pak ravno v takvim vremenu moremu do penz dojtí, da nam je najvećša sila zanje, malo pred žetvom.

Maline denes već po celim orsagu povaju, nēga već takvoga sela, gde se maline nebi našle. Gde su bolje redneše občine, tam sveksinoma na vulicah na obedva kraje su maline na sadjene. Svaki bolši gospodar ima pred hižom ili vu dvoru nekoju malino posadjeno, jerbo ji više vrsti moći hasna zeti.

Po leti na seli s veksinomama konje i krave na dvoru pod malino zavežuju. Također kad je po leti najvećše delo i na decu nije moći tak veliko brigo imati, sama se domaj hraniju cele tjeđne, ako imaju nekoju malino na dvoru. Gazdarica race si z malinami gor odhrani, jerbo gde su maline, tam nije potrebno drugoga stroška racam davati. Od malin race hitro rasteju, lépo perje dobiju po malinaj i od toga su tuste

Nekoji i zato zasadiju za mlada maline, da potlam dobro i trdo drēvo imaju za nuc taki pri rukah. Malinino drēvo puno lepše se da sdelati i vnogo je više vrēđno i stalnešo, kak je gacija.

Svun toga lépo grajo je moći s malin napraviti, vrte, občinske vrte s veksinomama malinami zagradiju i to je najlepša graja što zna, kak se treba s njom baratovati. 1894. leta XII zakon pak jednako zahtēva od obćinah, da pute i prazna mesta s malinami moraju zasadiť

Kak se stoga vidi, malino više vrsti je moći ponucati, najbolje pak za svilce, koji drugo itak ni jēju, kak od maline listje. Zapoved je notarjušam, popom i navučiteljom, da ljudstvo podučavaju, kak se treba svilci baratovati.

Na znanje treba puko dati, da svilogojstvo nikakov strošek neima, jerbo škednja, komoru, nabizje svaki selski gazda ima. Nije drugo potrebno, neg z nekakvi stari deskih stalaže napraviti ili pak šibja vrbjega splesti, ako smu to složili, moremu se odmah početi svilogojstva i onda, ako makar neimamu domaj maline. "Jerbo 1883. leta pod 60972 brojom od snutrašnjih poslov minister oštro je zapovedal, da nikoga nije smeti bantuvati, koj na obćinskih malinah za svilce listje bere. Daklem kre putov nasadjene maline nišći neima juša zabraniti, da nebi tam listje brali za svilce. Također 1887. leta 15874. brojom je zapoved, da takvoga, koj bi morebiti zabraniti štel i nebi dopustil listje brati na obćinskah malinah, njega odmah prijaviti treba k političnemu sudcu, koj ga na ov način strogo mora štrofati. Zato svaki naj na to pazi, da se vu ovim poslu strota ni zahodi.

Ako se tak spravimo, da već imamu štalke ili stalaže, seme taki dobimo iz Segsarda, ako ta jednoga lista pošlemu. Samu nato je treba paziti, da vu onim stanju gde očemu svilce deržati, da jaki cug ni viece. Ako nećemu seme, moremu od pazitelja svilogojstva dva, tri danov stare gusenice dobiti. Ako pak bi morebiti štel malne saditi i to moremu dobiti, ako se stom željom vu Segsardu ili pri pazitelju najavimo.

Najvećša briga je listje brati, jerbo listje uvēk mora friško biti i ktomu suho, jerbo od mokroga listja kolero dobiju gusenice i po duraju. Na gusenice jako treba paziti i nje dobro hraniti ako hasna očemu imati odnjih. Navēk jednako vu toplim moraju biti, da se ni prehladiju. Ako spazimu be-težne svilce, odmah je moramu vun hititi, da i druge, koje su još zdrave ni sbetežaju.

Vezda je ravno to vrēme za hraniti, ako što oće štem brigo imati i nekaj pred žetvom zaslužiti, more se pri pazitelju na javiti i on mu odmah prebavi svilce zabadav.

Ptićice.

Vnogo ste čitali, kak su europanski vladari strahovitnami ladjami se zagrozili Črnogori, ako ni poslušne zapoved, tak se i vu jednim menšim poslu pripetilo. Pred nekojom leto jaki i zmožen anglianec svojemi taborskami ladjami zagrozil se Taljanskomu orsagu, ako za tri dni ni podpiše medjunarodškoga zapisnika, koj male ptice brani. Daklem zmožen anglianec svrhu mali ptićicah gotov je bil boj voditi proti Taljanski zemlji. Već poleg toga si moremu misliti, kak je važno i dobro male ptićice braniti.

Nije to tak mali posel, kak se vidi. Pismoznanci s računali su, da popevajuće ptićice na leto dan sto milijun korun hasna napravju štem, da škodljive kukce i črve fondaju. Vu svakim orsagu su već spoznali, zakaj je vrēđno male popevajuće ptićice braniti. Samu ravno mi bi morali najhjuši i najzločestēši biti? Veliki i moćen Nemški orsag je najpređi i najbolje zahtēval, da se jeden takov medjunarodni zakon napravi, koj po celim svēto bude branil male ptićice. Taljanski orsag se je proti tomu najbolje gori stavil. I svrhu toga anglianci su mu strahovitne ladje poslali na njegvo morje. Taljanski korman se je štem branil, da južni taljani sbunili se budu, ako nebudu više smeli drotnate mreže nastavlati, skojemi su ptićice lovili. Vu Siciliji na milljune su svako leto mali ptićicah sfondali, jerbo to je tam narodna hrana. Ptićice su posušili vu dimo i štem su živeli celo leto.

Poleg toga vu Württemberg su već naprotuletje ni došle ptićice, jerbo taljani su je sfondali. Posljedica je to bila, da vu Württembergu sad nije rodil. Pokehdob pak vu Württembergu imaju najlepše sadovnjake,

na glas su zahtēvali, da se takov medjunarodski zakon napravi, koj ptićice branil bude. Skim bolje na sever je šteri orsag štem bolje je podpiral vu ovim poslu Württenberga, anglianci pak su prēm već čistam pripravni bili s oružjem iti na Taljansko.

Samo tumasti i zločestoga srdca ljudi fondaju male ptićice. Nije moći s računati, kakov hasen nosiju nam naprimer male senice, sternatke, lastavice. S najvećšom pazljivostjom nemoremu gnjēzde od gusenice pobrati, ptićice pak sve posud pobereju gusenice i tam, gde je mi niti ni vidimo, niti pak donjih nemoremu.

Mala kraljičica jedno leto prēk tri milljun kukcov i gusenice pobere vu svakojačkim položaju. Ako jedenput to vrēme dojde, da više nebudemo naše vesele ptićice čuli popēvati, tomu najvećši zrok budu taljani, jerbo skorom niti za veruvati nije, kak strahovito fondaju ove male naše pajdaše i težake. Spisano je na spot človečanski, da jeden, jeden ptićar jedno vuro prēk petjezer lastavicah je vlovil i krvoločno sfondal. Samu vu Bresciji letošno leto pol milljun ptićic je došlo na pijac. S Udine šeststo jezer ptićekov su poslali po pošti. Vu Afriki prēk morja leteće prepelice na milljune dojdeju vu mrežu. Pak tomu ni tam rodjeni divji beduini je loviju, neg tam nastajeni europanci. Špot, sramota, takvomu puko. Vu Sveicu neima gospodar jednoga sadovnoga drēva, da nebi na drēvi škatuljka bila složena za tē kraj, da se male ptićice s veksinomama senice tam nastaniju.

I mi se moramu trsiti, da branimo naše ljubezne pomoćnike. Prinas najvišeput od zločestih roditeljev zločesta deca fondaju ptićice. Roditelji bi se mogli smisliti na onoga obešenoga krvoloka, koj je pred sudom sgovoril, da sbog toga je došel na galge, da je kakti dečec veliko veselje imal ptićice fondati i nje mučiti. Nije lepše, kak za mlada raztolnačiti deci, kak veliki kvar je male ptićice bantuvati. Vu odsvunašnjih orsagov sveposud videti je napiske: »Nebantujte ptićice!« Također opomena su, da kakvo kašligo si zasluži on, koj proti zakonu bantuje ptićice. Nije vrēđen takov človek, da bi vu našim društvi mogel biti, jerbo komu se mala, hasnovita ptićica ni mili, on nije pošten človek. Nepošten človek pak med nami neima kaj iskati.

Daklem još jedenput: Nen.ojte male hasnovite ptićice bantuvati, neg premilujte je i branite je!

Balkanski boj.

Soldacke novine pišuju, da kralj sam je odredil da 1902—1905 leta rezerviste naj dimo pustju. Daklem i one, koji vu Bosniji, Hercegovini ili vu Dalmaciji služuju. Ove stare soldate, koji su već šest-sedem mesecov vu službi, vu takvim broju je budu

odпусти, kuliko mlajših rezervistov dojde nutri. Dvajstidevet, tridesli i tri lēt stare soldate s mlajšimi budu premenili. Poleg soldačkih novin zato bude to tak napravili, jerbo odsvunašnji posli još ni stojiju tak, da bi vu Bosniji, Hercegovini i Dalmaciji menje soldačije bilo moči držati, kak su vezda imali sami i opet svrho toga, da priliko daju starešim soldatom, koji su svekšinom azeženi, da moreju dimiti iti k familijam. Stare soldate samo onda budu pustili, kad mlajši dojdeju nuter. Pustili budu nadalje i 1905—1906-ga leta marinere.

Poleg kraljske zapovedi prestane tulikšne nevojle, koje su vno go familije preterpeti morale. Najviše pak su poljodelavci terpeti. Kralj je sbog toga to odlučil, jerbo je previdel, da polje se nemore samo obdelavati bez težakov. Vezda red dojde na mlajše rezerviste i stare čonte budu dimiti pustili. Daklem bude veselje po celim orsagu po velikih varašov i po malih selah. Bormes to smu komaj čekali svi.

Bulgarski korman je odlučil, ako saveza člani nebudu odmah podpisali zapisnika svrho mira, onda Bulgaria to sama bude napravila. To i drugi europanski vladari zahtevaju od balkanov. Opet Srbia i Grčki orsag pak svako formu probaju opet sbuntati svēta i neču one punkte podpisati koje su vu Londonu poslaniki skup složili i koje je Bulgaria odmah gori prijala. Turčini ravno tak, kak i bulgari komaj čekaju, da bi jedenput dokraja se mir napravil. Kak guder stvar stoji tak mislimu, da još ov tjeđen budu do kraja se pomirili.

Velika neprilika je još to na Balkano, da prveši prijatelji dan na dan se negdi pograbiiju i dobro se napokaju. Nazadnje itak bude tak žišlo, da oružje bude dokončalo med bulgari, srbi i grki što bude gopon vu Macedoniji i kre Aegei morja. Svaki sebi zahteva ova mesta i kak velim drugač itak to nebude žišlo, kak s bojom.

Blizu Monastira vu Zagori selu su šest bulgarski stanovnikov srbi zaklali i vnožina njih oranili. Vu selo su srbski oficiri došli. Kad su se dobro napili vu krēmi, zahtevali su birova naj njim bulgarske puce pribavi. Birov to zapoved nije štel posluhnuti. Srbi su podsitoma nekoje bulgarske puce osramotili, stanovniki su na to srbe zatukli. Kad su to soldati srbski počuli vdrli su vu selo i tam više stanovnikov su zaklali, selo pak su vužgali.

Okolo Kücsük Küprili su grčki stuki počeli strelati na bulgarce. Silen ogenj se počel i bulgari su tak dugo premiroma bili, doklam su grki ni počeli telegrafstjanje i moste rušiti. Nato su se i bulgarski stuki oglašili. Dugo vremena su pokali stuki doklam su nazadnje grki divjo pobešli i stuke bulgarcom ostavili.

Majuša 26-ga bulgari su strahovitno počeli strelati na grčke ladje, kad je Averov zvana grčka ladja i jeden torpedonasad došel gori do Kavala. Bulgari su odmah semi štuki počeli bombe hitati na ladje. Grčke ladje presiljene su bile nazat na odprto morje ođiti. Vu Athenu su sbog toga strahovitno jako srditi.

Jedni diplomatuši tak misliju, da med savezom nebude boj vun vudril, od druge strani pak Petroff bulgarski general ovak govori: Ja ni mislim, da bi se mi po dobrom putu mogli naravnati Srbijom i Grčkom, jerbo nekaj takvoga zahtevaju, kaj mi nemoremu njim sveršiti. Mi nemoremu njim nikaj pustiti Mi zahtevamu od Srbije, da sve ono zverši, kaj imamu med sobom vu

podgodnim listu, od grkov pak to, da ostaviju Saloniki. Teodorov financminister bulgarski tak veli, da boj svako minuto se more početi med savezom. Srbia dvēsto jezer, Grčka pak osemdeset jezer soldata je nastavila na naše granice, daklem niti mi nemoremu ruke vu žepu držati i mi se moramu pripravljati. Berlinske novine tak pišeju, da grčki-bulgarski boj mora vun vudriti, jerbo Bulgaria je zrekla zadnjo rēč, da zavzela mesta rajši nazat da turčinom, neg pak bi odputila Serres, Drama i Monastira srbom i grkom.

Majuša 28-ga pred Saloniki svun varasa vu grki zavzeli kolodvora i poleg toga med Kavalom i Saloniki ni voziju vlaki. Grčka flotta pred Kavalom stoji. Morsko postajališče je s oknami naperjeno. Vu jedno takvo okno (morska bomba) se je grčka ladja tresnula i odmah je vu morje vtunula. Nije znati, ali su ljudstvo mogli obraniti.

Med Pashagion bregi velika bitka je bila. Osemnajst jezer bulgarov sa dvajstičetiri štuki od četiri strani su išli na grke. K tomu je spadalo pet jezer slobodnih bulgarov. Bulgarcom je to bil cil, da obkoliju grke i tak je zarobiju. Pod bojom su bulgari još dvajstijezer pomoči dobili s taborskami i breznemi štuki. Bulgari su vno go ljudstva sgubili, jerbo grki vu skritoga mesta strelali nanje. Medtem toga su bulgari vu nekakvo močvaru zablodili i tam njili je jedna deseta stran doli opala.

Vu Athēn dan na dan voziju betežnike, koji su ove dane bili plažerani vu boju. Špitali su već opet puni tak, da već škole i cirkve moraju prirediti za špitale, tojest za betežnike. Stoga se vidi, kak se lépo igraje prijatelji.

Vu Belgradu su bolje ratoborni kak su na jesen bili. I službeno tak valujejo, da zavzeta mesta na svaki način moraju zadržati i či potrebno bud, ova mesta s celom jakostjom budo branili. Srbia zavezda samu se slaže da se bude branila i do zadnje minute nebudu nikaj počeli itak, da Bulgaria bude presiljena se početi boja. Srbski soldački zapovedniki na granice vnožina municije i štukov voziju. Sve oficire su s telegoramom nuter pozvali.

Vu Sofiji je takov glas, ako savez odmah ni podpise vu Londonu mira, onda Bulgaria kratki ultimatom pošle Balkanskim kraljičom. Takodjer svim europanskim vladarom je korman zapisnika posal. Kaj se Saloniki tiče, Bulgaria prigne glavo pred Europom. Istina, da Bulgaria zahteva Saloniki, ali ni tak da brutalno zeme od grka. Ovu pitanje samu svi vladari moreju razpraviti skup ali ni tak, da bi jeden ili drugi to sam štel napraviti. Ako vladari Grčkomu orsagu odsudiju Saloniki, Bulgaria bude i tak zadovoljna i pusli ovu morskou postajališče, drugač pak samu s jednim nesrečnim bojom ji moreju zeti.

Vu Londonu bračas budu još ov tjeđen podpisali mira, jerbo englezki minister Grey je tak sgovoril, da vladari više nečeju čekati niti pak to stihoma terpeti, da bi nešči ov posel duže zavlačil. Ako pak Srbia i Grčka još neče posluhnuti, Bulgaria vu ime čele Europe sama se bude bez saveza naravnala s turčinom i onda ovi dva orsagi naj k sebi prepiseju, ako budu vno go kvarni.

Morebiti, da itak je budo nekak naravnala, da nebude se opet znova krv preleva. Vrēme bi bormes bilo već jedenput, da bi jedenput pospravili sable, puške i štuke i jeden drugomu mir dal. Vu boju

ga nigdar ni tuliko hasna, kuliko je plača i kvara.

Poleg ovih moramu i mi od pet do glave oružju stali i paziti, da naše granice ni sbantujejo. Istina, da sad dimiti pustiju stareše rezerviste, ali da pak mesto njih mlajši moraju nuter rukovati. To pak je nam sve jeden bes, ovi ili oni, svi su naši.

Kraljski dvor Nikite.

Gde je kraljska palača, tam je i kraljski dvor; tak je i vu Montenegro. Od Nikite jedno drugo znamo već svun toga, da domaj se tak sponaša med svojimi ljudmi, kak svaki muž. Stēm bolje kaže svoju kraljevsko jakost i mudrost prēk svojih granicah. Prēk granice se već tak veliki derzi, kak II. Mikloš ruski car. Prinas naprimer grof Karolji Mihalj vekšo i puno vredneše imanje ima, kak Nikita, ali on nije Črnogore — gospodar.

Čitalo se vu naših novinah, kaj delaju črnogorci s onim, koj njim ženske ili devojke osramoti, sad pak budem pisal, kakva smutnja se dogodila Mirko hercegom. drugi sin Nikite i mužom Constantinović Natalie. Herceg je sad tridesičetiri lēt star i ravno vu takvim položaju je vu montenegrovskim kraljeskim dvoru, kak je Gjörgj herceg vu Belgradu. Uvėk komedije spravlja, naimre pak ženskami.

Mirko je najgadneši vu čeli familiji. Nije s vučeni vojnik, politiku pak niražmi, zato čelo vrēme okolo ženskih potroši.

Vu boju, kakti kanonerskoga ezredeša su pod Skutari poslali. Mirko se je vu spoznal s jednom francuzkom od švajcerskoga čerlenoga-križa missije frajlicom s imenom dr. Fritsch Amalio. Najedenput su obedva ostavili bojno polje gde se krv prelēvala i odselili se vu Antivari, gde je opet mesto krvi šampanjer se prelēval. Čeli december i januar mesec se je vu zabavjal Mirko herceg. Oficrom nise je taj posel dopadal i zatužili su ga staromu Nikiti, koj ga je predse zval i jako ga je zašpotal i odredil mu je, da odmah nazat na bojno polje mora iti. Fritsch Amalia je odmah odputovala iz Antivari, tojest iz Montenegro.

Mirko herceg nazad je ođišel pod Skutari, ali nemirna krv smirum ga je tirala na druge pustolovine. Zadnjega marcija sel se je na automobil i opet se odvozil vu Antivari i vu Hotel Marina si je pogodil stan. Hotela jeden obitelj ima naredno iz Švajca. Tak veliju, da taj hotel čistam je na takvo formu napravljen, kak su i okolo nas po velikih varašov hoteli. Hotelirica je snažna mlada ženska na koju je Mirko hercega jako zub bolel.

Okolo marcija dvajstipetoga je došel Mirko herceg vu Antivari i odmah je počel s ljubeznami rēčmi hoteliricu zadobiti ali ona mu je odlučno povedala, da nato si naj nigdar ni misli. Iz toga je žišla velika smutnja marcijuš dvajstisedmoga ili dvajstiosmoga s rēčjom marcijaša zadnje dane.

Ov nekoji večer zaran se pobral Mirko vu sobu i taki je pozvonil. Jedna služkinja se mu je prijavila.

— Pošlite nuter hoteliricu! — zapovedal je Mirko.

— Taki! veli služkinja.

Hotelirica morala je zapoved posluhnuti, im ju je jeden kraljski herceg zval, ali predi je mužo poručila, kojemu je već predi sve povedala. Muž se je strahovitno razsrdil, zel je sobom revolvera i pred vrati je čekal.

Kad je ženska vu sobu stupila dva su bili nutri: herceg i sluga. Herceg je odmah skočil gori i smejuć i jako udvorno je pozdravil žensko francuzki.

— Molim jako mi je zima! počme spomenjka herceg.

— Kaj zapovėdaju visost!

— Naj pogledneju morebiti vu peći je nekakva falinga.

— Na zapoved! stēm se ženska prig-nola, ali je spazila da herceg mahne slugi naj ide vun i naj pred vrati pazi. Soldat je za istinu vun odisel i stihla vrata zaklenul.

Vu ovi minuti pograbi herceg žensko, k sebi ju stisne i poklekne se prednjo.

— Budi moja, veli herceg i sve ti dam kaj gud ocaš.

Ženska se je branila i med tem toga čerleni rubec doli ji je žisel na šinjak, herceg ga pograbi i ženski vu vusta ga napše. Ženska se hitro zaobrnila, zela je vun rubca iz vustah i vu onim hipu plusnula je hercega.

— Gospodine, opominam vas, da moj muž sve zna i sad pred vrati čeka, ako za pomoć budem kričala vi živ nigdar nebudete odovud vun došli. Mi se ni bojimu odvas, niti pak svoje poštenje nebudemo vam dali. Odmah me pustite vun.

Mirko je drvtal od špota i od serditosti. Opet se navalil na žensko, koja je k vratam skočila i silno pograbila ključenicu. Vuni stojeći soldat je mislil, da signala je dobil, za vrata odprti. On je vrata odklenul i muž je vu sobu skočil. Serdito bez reči pogledne gori doli hercega, prime plaćuču ženo i vun ju odpejla.

Za pet minut nazat je stupil vu hercegovu sobu.

— Gospodine! veli serdito, sve znam i odmah se mi vun poberite odovud. Sam Bog vas je čuval, da sam vas ni zatukel, kak cucka. Mi smo tu tuđji, poglavari Švajcerske zemlje, mi si s poštenjom služimo kruha, zato se vas nikaj ni bojimo. Više nigdar nepodufajte pod moj krov dojti!

— Pospravite se! zaruči herceg.

Hotelir je odisel vun, herceg pak se je odmah spakoval i odputuval.

Pollam se je to pozvedilo i montenegrovski oficiri su steli opet zatužiti pred Nikitom hercega, ali staresti brat bujdući kralj je oficire potišil.

Jedno skupno nevolju ima čela familia, niti jeden neće nikakov dug spoznati i dobra splatiti. Mirk přem neće nigdi platiti, Danilo pak još menje, stari Nikita pak nigdar.

Tak živiju vu Nikitovim orsagu.

KAJ JE NOVOGA?

— **Nesreća na trojački prošeciji.**

Iz Prage pišeju, da na trojake 8. taborski kanonėrski regiment je bil vun poslani na prošeciju. Jeden kanonėr predi kak je zapoved dobil sprozil je stuka ravno vu onim hipu, kad je pred sevom jeden drugi kanonėr stal. Hit je siromaskomu dečki doli vėchnula dešno ruko.

— **Sumljiva kišta.** Santo Jozef majuša četirinajstoga dobil je jedno kišto od Tóth Gjure, da naj mu ju srani, opravu ima nater i za kratko vrėme bude ju odnesel. Santo je čekal nekoji dan i kad je videl, da Tóth neće po kišto dojti, dal ju je odklenul, da se osvedoči, kaj je vu kišti. Vu kišti je bilo četerdeset skatuljic puskinogapraha. Taki je na policiji prejavil. Sad išeju Tóth Gjuro, da račun da, kakvo nakanjenje je imal s tulikšnim prahom.

— **Koj je straho bil za ženo.** Vu Kaliforniji jeden mužkarec koj je već malo pri lėtah bil, preveć je bil straho za mlado ženo. Sedemnajst lėt staroj lėpi ženski čistam je podbril glavu, da se nebude nikomu dopadala. Ženska od špota nije par danov ufala na vulicu, ali nazadnje se je razkuražila i odisla je na policiju, da zatuži muža. Povedala, da muž silom ji je odrezal lėpe lasi, onda pak je nasopunil glavu i tak dugo je podbrival doklam je čistam gola ostala kak je biljardkuglja. Na policiji su odmah odredili, da naj muža nater dotiraju, ženska pak je odisla dimo, gde mora nekoji čas čekati, doklam ji lasi nazat zrasteju.

— **Tanec pred smrťjom.** Vu Ameriki vu novešim vremenu na smrt odsudjenomu dopustiju, da ali na električnim stolcu ili pak od kuglje oće vumreći. Nekakov Mirćinić, kakli soldat sprosil je, da naj ga steriliju. Kad su ga na smrtni put peljali i spazil nastavljene puškaše od veselja odmah je počel tancati. Vješar ga je moral nazadnje pograbil i k jednomu stupu privezati. Tri puške daju trēm soldatom vu ruke s med kojih je jedna ni nabita na kugljo. Kad obsudjenoga doli steriliju, niti jeden nezua s mednjih šeri je ravno krivca na smrt strelil. Tak su i ovoga strelili, na prviput je odmah mrtev ostal, ali s med soldatov niti denes nezna niti jeden, koj je ravno na smrt strelil obsudjenoga roba.

— **Strahoviten čin išpana.** Friedman Moric minuci tork v zorju strelil je spajuču ženo, onda pak se je zagiftal. Friedman već više vremena je beteguval i nikak je ni mogel to pozabiti, da bi po njegvi smrći žena morebiti drugoć išla zamuz. V jutro rano je služkinja počela širėlanje i najpredi je dvoje male dece pograbila i snjimi na vulico odbejžala gde je omedlela. Po času su došli obćinari i Friedmanicu su pred vrati mrtvo našli, poleg je bil išpan, ni dalko kupica skoje je otvora popil. Friedman je lista ostavil vu kojem piše, da trideset i jedno noć nije spal, zato se je zagiftal, ženo pak je zato sobom zel, da nebude nigdar drugomu mogla žena biti.

— **Za deset korun.** Mačo zvanog obćini strahovita krvoločnost se dogodila. Predi jeden dan su vu obćini birova sbirali. Buldugan Janoš i Todoresku Aron poljođelavci su se za biroviyo borili. Buldugan Janoš je bil srećesni jerbo njega su za birova postavili. Nadtem se drugi tak razsrdil, da je odlučil vusebi, da Buldugana bude svėta dal pospraviti. Za deset korun je pogodil Bulduganovoga kućiša Garabunc Jozefa, koj je na noć dinamita podlećil gazdi pod postelju. Dinamit se sprozil i novozebrani birovan falacke razčėhani je vu zrak odtelitel. Obredva krivce su žandari vlovili.

— **Mali dečecov katastrofa.** Zalostna katastrofa se pripetila Bėltekhodostmarvarmegijnski obćini. Pet školski dečaki, Sirhe Mihali, Čato Tivadar, Nėmet Pál, Varga Dežó i Juhas Lajoš su se kre jednoga potoka igrali. Od vnogo dežđja tak je raha zemlja bila, da se je pod dečaki srusila vu potok. Svi pet su se zaljali.

— **Pošteni krčmari.** Šmid Pal, Veis Jozef i Cigler Ferenc budapeštinski krčmari ni su bili stēm hasnom zadovoljni, kojega su pri čistom vini zaslužil. Hitro su se steli obogatili, zato su s vode i s cukora delali vino i takvo vino vu vėkši svoti naprodaju pustili. Policaji su to nekak zavėdih i tak su došli svi tri poštenjaki pred sud. Svaki si je zaslužil petnajst danov rešta

i pet sto korun štrofa. Slobodno bi njim bili i više nagrade dali.

— **Eksplodėrani magazin.** Poleg Bėćujhelja je jeden soldacki magazin vu kojem puskinoga praha čuvaju. Minuci tork je sbog nepoznatoga zroka eksplodėral. Nasreću detonacia nije bila tak jaka, kak se to ni zdavaju ravno tam pripetilo, kad je i par ljudih življenje sgrabilo. Sad je ravno malo praha bilo vu magazino i tak nije se vėkša nesreća pripetila. Kvar je zato dosta veliki, jerbo stanje je sgreolo. Velika sreća je, da je ogenj ni došel do drugoga magazina vu kojem je vnogo ekrazita bilo. Vužgali je ni mogel ništi, jerbo okolo magazina uvėk soldacka straža pazi. Najpredi se tak nesreća dogodila, da se je prah sam odsebe vužgal.

— **Nesreća na prošeciji.** Pollam kak je potres skorom čeloga Kečkemėta zrušil, uvėk su straho stanovnici od toga. V srėdo vjutro opet se stepla zemlja pod Kečkemėt varasom i stanovnici svi sbešeni su poskakali vun s postelje na vulicu. Nesreća se ni nikakva pripetila.

— **Zakal je ženo.** Vu tajnim poslu tira istrogu redarstvo vu Fiumi. V sobotu popoldan dvė devojke poleg Jellašich regimenta kre jedne stale su jedno žensko tēlo mrtvo našle. Istroga je znašla, da to je Palcich Kata, jedna 63 lėt stara ženska, koja već više vremena ni živi skup s mužom. Na tēli su svakojačke rane našli i poleg toga taki su sun.lju zeli, da ju je nešći zakalal. Sumlja je žisla na Palcich Kalmana, koj se je višeput zagrozil ženi, da ju bude zakalal. Poleg toga su muža vlovili i vu rešt zaprli.

— **Strahovita automobil katastrofa.** Jeden automobil na kojom su četiri sedeli zaletel se vu rampe poleg Ilzehoffa. Svi četiri su vun odleteli tak nesrećno, da dva su odmah na lice mesta vumrali, dva pak kad su je vu špital steli spraviti. Istrogu su podgli, da se zazvėdi, što je kriv strahovitni nesreći.

— **Šimonfalvai bogataš.** Strahovitno tužbo su podigli proti Rooz Jozef šimonfalvai bogatašu. Tužba je to, da već više mesecov živi svojom osemnajst lėt starom pucom. Doktoru su privizitėrali puco i poleg toga i njenoga valovanja otca su vrešt zaprli. Poleg apelacije vėkši sud ga je za petdeset jezer korun kaucije s rešta vun pustil.

— **Špionil je ezredeš.** Riedl ezredeš je bil vu Pragi. Minuće dane je pozivnicu dobil, da odmah se naj vu Beć postavi. Ezredeš je odputuval i bećkim kolodvoru su ga već tri oficiri čekali, koji su ga vu jedno gostionu odpejlati. Tam su přek jedno vuro razpravu imali i kad su ovi tri oficiri odisli, Riedl se je strelil. Odmah je vumral. Kak se pollam zavėdilo, ezredeš je za jeden odsvunešni orsag soldacke tajnosti prodal i sbog toga se je moral streliti. Bez svake soldacke parade su ga pokopali.

— **Zaklali su kortėša.** Vu Njrbatoru sad se k sbiranju pripravljaju. Laškod obćini, kak odonut javiju jednoga kortėša od munkaparta su tak vu srce vpićili, da je na kratkoma vumral. Istrogu su podigli.

— **Strelil je ženo.** Šata Jozef senteski gazda već duže vremena je sumlju imal na ženo, da ga s jednim dečkom vkanjuvle. Majuša 29-ga predpoldan je hitro iznenada dimo došel i sam se je osvedočil, da je to istina. Dečko je odbejžal, kad je Šata vu sobu stupil. Zel je naprė revolvera i ženo je odmah doli strelil. Krvoloka su prijeli.

Gabona árak. — Ciena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	19 50—
Rozs elsőrendű	Hz	14 00—
Árpa	Ječmen	13 00—
Zab	Zob	16 50—
Kukoricza	Kuruza suha	17 00—
Fehér bab új	Grah beli	21 00—
Sárga bab	» žuti	15 00—
Vegyes bab	» zméšan	14 00—
Kendermag	Konopljeno seme	24 00—
Lenmag	Len	22 00—
Tökmag	Koščice	25 00—
Bükköny	Grahorka	13 00—

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kén- és hővízű radioaktív gyógyforrások, modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, külön hölgyek és urak részére. Török-, kő- és márványfürdők; hőlégszénasavas- és villamos-vízfürdők. A fürdők kitűnő eredménnyel használatnak főleg csuzos bántalmaknál és idegbajok ellen. Ivó-kúra a légzőszervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakozóba. Szolid kezelés, jutányos árak. Gyógy- és zenéidj nincs. Prospektust ingyen és bérmentve küld. **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Hepp Ede, pekar Csáktornya

Rákóczi-utca híze broj 18. poleg Kraljevskoga suda.

Ima takaj trgovinu od najbolše vrsti

v a p n a.

Koji treba za zidanje, može ga dobiti u svako doba doma pri njemu uz naj-falešu cienu. Koji treba cيلي vagon dobi vapno čisto fal. Tržim takaj razcie-pana suha bukova drva na vagu.

Egy teljes kovácsműhely felszerelés szerszámokkal együtt jutányosan eladó.

Bővebbet:

Grünfeld Ernő kereskedőnél
MURAGÁRDONY. u. p. BELICZA.

Jedna kovačnica s orudjemi skupa se jeftino proda. Obilješe pri:

Grünfeld Ernő trgovec
MURAGÁRDONY. zadnja pošta BELICZA.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy nagyrabecstűlt vendégeim szórakoztatására kerthelyiségemben egy kitűnő

mozgószinházat

rendezek be. A legújabb, legérdekesebb képeket kitűnő, szemet nem bántó vetítésben mutatom be. A megnyitást e héten falragaszokon fogom tudatni. Szíves számos látogatásaitkat kérve, maradok

Teljes tisztelettel:

DEUTSCH JENŐ

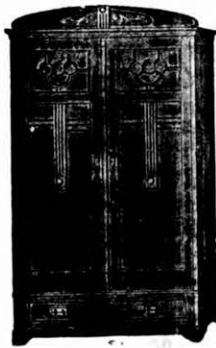
Arany bárány szálló.

Butorvásárlók figyelmébe!

Jó és olcsó butor

HIRSCHL ÁRMIN kárpitos és diszító

:: dűsan felszerelt butorraktárában ::
Varaždin, Setanj-utca 2. sz. kapható.

A legolcsóbb árban, egyszerű úgyszintén legfinomabb kivitelű háló-, ebédlő- és szalonberendezések nagyválasztékban raktáron vannak.

Műhelyemben mindennemű kárpitos és asztalos munkák pontosan, jutányosan készíttetnek.

MAGYAR KISZOLGÁLÁS!

Hirdetmény.

A Csáktornyai Tárházak r. t. raktárbeliységében 1913. jun. hó 7-én délután 3 órakor 39772 kg. tengeri és 360 drb. zsák nyilvános árverésen azonnali átvételre a legtöbbet ígérőnek eladatik.

1178/913. sz. Perlak nagyközség előljárósága.

Hirdetmény.

Perlak község előljárósága közhírré teszi, hogy a község — mintegy 5000 kataszt. hold területen gyakorolandó vadászati joga — két részletben — az 1883. évi XX. tc. 3. §-a értelmében 6 (hat) egymásután következő évre, vagyis 1914. évi január hó 1-től — 1919. évi december hó 31-ig terjedő időre 1913. évi június hó 28-án délelőtt 9 órakor a község tanácsstermében tartandó szóbeli árverése haszonbérbe fog kiadni.

Kikiáltási ár 773 kor. és 550 kor

Az óvadék készpénzben a beígért évi haszonbérnek megfelelő összegre kiegészítendő.

A ki nem elégítő árverés esetén 15 nap mulva — 1913. július 14. új árverés fog tartatni. Egyéb feltételek a községi irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Perlakon, 1913. május 26.

Zala József

Szacser Balázs

jegyző.

bíró.

Balatonberény-fürdő Armuth-telepén

modern kényelemmel berendezett 100 szoba hónaponként fél-vagy egész szezonra rendkívül mérsékelt áron bérelhető. Gyönyörű arnyas park. Étterem, kávéház, cukrázda. Olvasó és táncsterem. Kasinó. Elsőrendű magyar és franciá konyha. Étlap szerinti étkezés, vagy penzió rendszer. A déli és államvasutak megállóhelye. Posta, távirda, telefon. A fürdők és kabinok használata díjtalan. Bővebb felvilágosítással és prospektussal készséggel szolgálnak a bérlok: **Sebess és Társa, Balatonberényben.**

Meghívó.

A Muraközi Pezsgőgyár Részvénytársaság

t. részvényesei az 1913. évi június hó 29-én délután 2 órakor Csáktornyan, a gyárépületben tartandó

V. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozási tárgyainak sorrendje:

1. Elnöki megnyitó. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása, — a felmentvény feletti határozat.
4. Jelentés az alaptőke leszállításának keresztültviteléről és az alapszabályok 4. §-ának módosítása.
5. Netáni indítványok.

Az igazgatóság.

18. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen avagy meghatalmazott ugyancsak részvényes által gyakorolhatja; ezen jog gyakorolhatására azonban megkívánatik, hogy úgy a megjelenő, illetve a meghatalmazott, mint a meghatalmazott részvényes is nagykorú legyen és hogy ezek mindegyikének érvényesülni kívánó részvénye a közgyűlés előtt legalább 14 nap óta a részvénykönyvben az ő nevükre legyen bejegyezve és végül, hogy a megfelelő szelvényeket tartalmazó részvényük legkésőbb a közgyűlés megnyitása előtt az elnöklő kezébe lett legyen letéve.

62. §. A mérleg a vállalat üzleti helyiségben a részvényeseknek betekintés céljából rendelkezésre áll.

Dravaszentmihályon levő koresmámat,

mely a csáktornyai közönség kedvenc kirándulóhelye, jutányosan eladom.

Bagári János.

felsőleges ízű fehér vagy aranyárga csemege mézet

5 kg-os csinos postadobozokban 10 K szállít bérmentve a „MÉH“ a magyar méhészek értékesítő szövetkezete, Budapest, Váci-ut 108 af. Szakkérdésekben díjtalan felvilágosítást!

Az emberi kéz mint sérvkötő
SENSATIÓS TALÁLMA NY!

Kérjen ingyen prospectust!

Zárt borítékban portómentesen küldi

POBILTZER SÉRVAMPULATORIUM

speciális orvosi rendelőintézet

BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. Félémelet.

Progress

egészségügyi cigaretta hüvely és papír anconarotico
vattával ♦ Kapható: Fischel Fülöp (STRAUSZ SÁNDOR) papírkereskedésében Csáktornyan

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könnynyomdájában Csáktornyan.

1878 óta! Mindenütt bevált híres, közkedvelt
minden létező háziszert felülmul.

THIERRY A. gyógyszerész BALZSAMÁ

Csak a zöld apáca védjeggyel VALÓDI!

TÖRVÉNYILEG VÉDVE!

Allein echter Balsam
aus der Schuttenge Apothek
A Thierry in Pragrad
bei Rohitsch Sauerbrun.

Ezen balzsam: 1. Utólérhetetlen gyógyhatású tüdő és mellbetegségeknek nyhi a katarhust, megakadályozza a tüdőgyuladást a gyógyulást hoz az ilyenmő legmakacsabb betegségeknek is. 2. Kitűnő hatásu torokgyulladással, rekedtség és gégebetegségeknek. 3. Mindennemő láz gyökeresen megszüntet. 4. Gyógyít mindennemő májbetegséget, gyomor, bélbántalmakat stb. 5. Gyógyhatásu aranyér és altesti bántalmaknál, bőrfőgést, gyomorégést, felpuffadást stb. 6. Nyelhe hatásu bashajtószert, vérzést, tisztítja a veséket, őtvágygerjesztő és elősegíti az emésztést. 7. Kitűnően bevált fogfájásnál, lyukas fogak, szájbőzsmő, fogviznek használva erősíti a foghúst, megszünteti a száj vagy gyomoról eredő bűzt. 8. Gúliszák ellen biztos hatásu. 9. Külsőleg minden sebet, sebhelyt, orbáncot, láztól eredő hólyagot, keleszt, szemölcsöt, égési sebeket, fagyott testrészeket, pörpenseket, kilitéseket, fejfájást, zugást, szagatást, csúzt és fűbántalmakat gyógyít. Mindet háznál különösen influenza, kolera és más járványoknál kzn! legyen.

VIGYÁZZUNK A ZÖLD APACÁVAL ELLÁTOTT VÉDJEGRÉ.

Ezen balzsamból lefekvés előtt egy vagy két kanál cukorral bevéve vagy a nélkül ugyszólván egőszőleges virradást jelent.

Minden hamisítás, utaztat és más balzsamok hasonló védőjeggyel való eladása büntetés terbe mellett törvönileg tilva van!! 12 kis vagy 6 nagy vagy 1 különleges családú üveg ára K 0.60. Kisebb rendelés mint 12 kis vagy 6 nagy üveg nem lesz szállitva. Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény. Budapestben kapható: Torók József gyógyszerárában s a legtöbb gyógyszerárában. Nagyan kapható Thalmyer és Seitz, Hochmeister utóda; Radanovits Testvérek drogueriáikban Budapestben, valamint az ország minden gyógyszerárában. — Ahol nincs lehatk, ott rendeljünk.

THIERRY A. Órangyal-gyógyszerlárából PRAGRADA (Rohitsch-Sauerbrunn mellett).